

Jaarverslag

2013

HTM Personenvervoer N.V.

Inhoudsopgave	2
Jaarverslag 2013	3
Samenvattend overzicht	4
Profiel	6
Kengetallen	8
Bijzondere gebeurtenissen 2013	9
Missie	11
Strategie	12
Verslag van de directie	13
Verslag van de Raad van Commissarissen	19
Verslag van activiteiten	22
Governance en risicomanagement	28
Jaarrekening 2013	31
Geconsolideerde balans per 31 december 2013	32
Geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2013	33
Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2013	34
Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening	35
Toelichting op de geconsolideerde balans	50
Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening	62
Vennootschappelijke balans per 31 december 2013	66
Vennootschappelijke winst-en-verliesrekening over 2013	67
Toelichting op de vennootschappelijke jaarrekening	68
Toelichting op de vennootschappelijke balans	69
Toelichting op de vennootschappelijke winst-en-verliesrekening	80
Overige gegevens	83
Regelingen inzake winstbestemming	83
Voorstel winstbestemming	84
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	

Jaarverslag 2013

Samenvattend overzicht

Samenvattend overzicht

Voorwoord van de directie

Met passie en vakmanschap zetten dagelijks honderden medewerkers van HTM zich in om onze reizigers op een goede manier op hun plaats van bestemming te brengen. In een regio die bruist van activiteiten, waar politiek en diplomatie een zichtbare invloed op het openbare leven hebben en waar op grote schaal gebouwd wordt aan nieuwe infrastructuur, rijden HTM'ers veilig en betrouwbaar hun voertuigen door het drukke verkeer.

De afgelopen jaren hebben voor HTM in het teken gestaan van risico- en kostenbeheersing. Buslijnen werden geschrapt, de busconcessie stadskavel Haaglanden werd openbaar aanbesteed, verouderde trams werden niet vervangen maar gereed gemaakt om langer door te kunnen rijden en de dienstverlening tram moest tegen een lagere kostprijs worden uitgevoerd. In de afgelopen twee jaren moest HTM vechten om haar busconcessie te behouden en was zij genoodzaakt om tegelijkertijd een reorganisatie door te voeren waarbij 250 arbeidsplaatsen verloren gingen. Dit heeft voor veel onrust in de HTM-organisatie gezorgd en heeft ertoe geleid dat met minder middelen eenzelfde kwaliteit moest worden gerealiseerd.

In 2013 is HTM weer een financieel gezond bedrijf dat werkt aan haar toekomst. Er is hard gewerkt aan verbetering van de operationele dienstverlening. Zo heeft HTM een nieuwe toegankelijke website gekregen met actuele informatie over verstoringen, reisinformatie in combinatie met activiteiten in de regio en met een aanzienlijk grotere capaciteit waardoor ze meer bezoekers per seconde kan verwerken. Storende wisselstellers in het RandstadRailgebied zijn vervangen en er is geïnvesteerd in vier nieuwe pekeltrams om goed voorbereid te zijn op winterse omstandigheden.

Daarnaast bereidt HTM zich voor op de instroom van 60 nieuwe brede lage vloer trams. In goed overleg met het Stadsgewest Haaglanden en de gemeente Den Haag zijn er dit jaar afspraken gemaakt over de rollen en verantwoordelijkheden bij de verbouwing van de relevante infrastructuur. Was HTM in het verleden nauwelijks betrokken bij de aanleg van nieuwe infrastructuur, nu eist zij haar rol als beheerder nadrukkelijker op en stelt zij vooraf duidelijke eisen aan de kwaliteit van oplevering van de diverse projecten. Ook de bouw van de nieuwe trams wordt intensief begeleid om de nieuwe trams naar verwachting te laten presteren.

Samen met de Nederlandse Spoorwegen (als tweede grootste en complementaire vervoerder binnen de regio Haaglanden en nu ook aandeelhouder van HTM) ontwikkelt HTM deur-tot-deur oplossingen voor reizigers in de regio en bouwt ze aan snellere en betrouwbare verbindingen door de regio heen. Daarbij staat comfort voor de reiziger en verbetering van de leefomgeving voorop. Een goed voorbeeld daarvan is de gezamenlijk aanpak van NS en HTM om de sociale veiligheid in en om station Hollands Spoor te verbeteren.

De directie dankt alle medewerkers voor hun inzet. Gezamenlijk zorgden zij er voor dat onze klanten ook dit jaar weer goed op hun bestemming aankwamen bij familie, vrienden, collega's en bekenden. Speciale dank gaat uit naar de heer Drs. D.W. le Clercq, die met grote betrokkenheid actief was als algemeen directeur en dit jaar afscheid nam van HTM Personenvervoer. De heer Le Clercq blijft betrokken bij HTM als directeur van HTM Beheer B.V.. Eveneens is de directie grote dank verschuldigd aan mevrouw A. van den Berg, mevrouw Drs. M. de Zeeuw, de heer Ir. Drs. J.M.L.M. Ingen Housz en de heer R. van Gijzel, die in 2013 afscheid namen van de Raad van Commissarissen. Zij hebben zich vele jaren lang met grote toewijding ingezet voor HTM. Ook de komende jaren zal HTM op basis van vertrouwd partnership met de gemeenten, het Stadsgewest, NS en andere betrokken partijen gestalte geven aan het openbaar vervoer in Haaglanden.

Jaap Bierman Algemeen directeur (sinds 1 april 2014)
Thomas Martin Financieel directeur

Den Haag, 22 april 2014

Profiel

In 1864 had Den Haag de primeur van de eerste tram in Nederland. Al bijna 150 jaar lang is HTM een sterk merk dat staat voor deskundigheid en zorg voor haar reizigers, medewerkers en omgeving. HTM richt zich op collectief vervoer waarbij de kwaliteit van het vervoer individueel door de reiziger wordt ervaren. Vele miljoenen reizigers worden jaarlijks door HTM naar hun plaats van bestemming gebracht met een milieuvriendelijke aardgasbus, per tram, lightrailvoertuig, taxi of per taxibus. Bijna 2000 medewerkers zorgen er dagelijks voor dat aan onze reizigers een efficiënte, snelle en veilige vervoersdienst wordt geleverd.

HTM verzorgt openbaar vervoer in de regio Haaglanden op basis van vervoerconcessies voor rail en bus. HTM biedt deze vervoerdiensten aan in de gemeenten Den Haag, Delft, Rijswijk, Leidschendam-Voorburg, Pijnacker-Nootdorp en Zoetermeer. Deze gemeenten maken onderdeel uit van het Stadsgewest Haaglanden dat op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen zorg draagt voor openbaar vervoer binnen de regio Haaglanden.

HTM exploiteerde in 2013 twaalf tramlijnen, waarvan twee lightraillijnen die de stad Den Haag via RandstadRail verbinden met Zoetermeer. Daarnaast onderhoudt HTMbuzz een netwerk van acht buslijnen en een nachtnet. HTM verzorgt tevens het vervangend vervoer bij calamiteiten in het openbaar vervoer, ziet toe op de veiligheid in en rond trams en bussen en voert het operationeel beheer en onderhoud van de railinfrastructuur (rails, bovenleiding, energievoorziening, veiligheid, etc.) in eerder genoemde gemeenten uit.

Naast de OV-concessies verzorgt HTM met taxi(busjes) en touringcars maatwerk voor groepsvervoer, onder meer van gehandicapten, scholieren en werknemers. HTM verzorgt ook het busvervoer op de Luchthaven Schiphol, zowel op de platforms als tussen de hoofdterminal en parkeerplaats P3 (lang parkeren). Zij is daarbij actief in de gemeenten Den Haag, Westland, op Schiphol en in de regio Drechtsteden.

Structuur

Tot 15 oktober 2013 was HTM Personenvervoer NV volledig eigendom van de gemeente Den Haag. De directie wordt gevoerd door twee statutair directeuren. Het toezicht op het bestuur wordt uitgeoefend door een onafhankelijke Raad van Commissarissen.

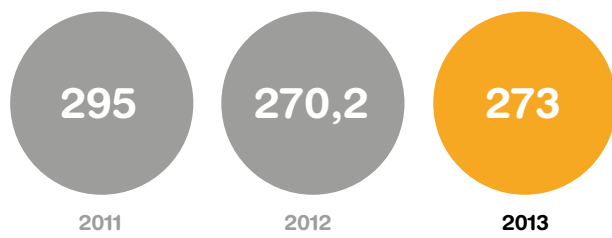
Op 15 oktober 2013 is Abellio Nederland BV, dochteronderneming van de Nederlandse Spoorwegen, toegetreden als aandeelhouder in HTM Personenvervoer NV. Abellio houdt sindsdien 49% van de aandelen, terwijl de gemeente Den Haag via haar deelneming HTM Beheer BV de resterende 51% in bezit heeft. Op de genoemde datum is HTM Railinfra BV, waarin de railinfrastructuur van HTM en alle onroerende zaken van HTM zijn ondergebracht, van HTM Personenvervoer NV afgesplitst. HTM Railinfra BV is geheel eigendom van HTM Beheer BV. Om de systeemintegratie tussen infrastructuur en exploitatie te borgen vormen de directies van HTM Personenvervoer NV en HTM Railinfra BV een personele unie.

Parallel aan de eigendomswijziging is de governance van HTM Personenvervoer NV aangepast. Meer hierover is vermeld in het hoofdstuk 'Corporate Governance'.

Eind 2013 heeft Qbuzz BV (een volle dochter van NS) haar aandeel in HTM Buzz BV overgedaan aan HTM Personenvervoer NV. HTMbuzz is sindsdien een volledige dochter van HTM Personenvervoer NV.

In het kort

Onze opbrengsten zijn stabiel

Ons resultaat stijgt gestaag

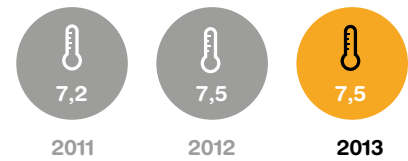
Percentage zwartrijden daalt

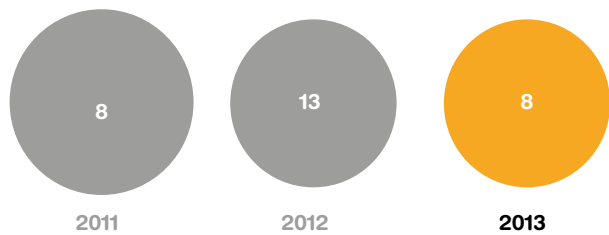
Aantal geweldsdelicten daalt

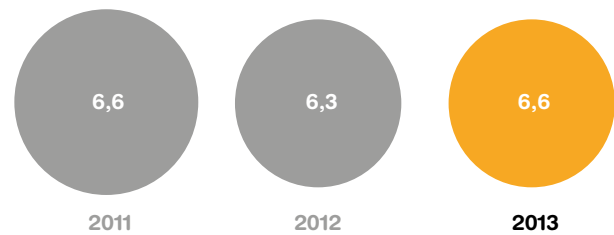
Klantenbarometer stabiel

Aantal tramontsporingen op niveau 2011

Gemiddeld ziekteverzuim op niveau 2011

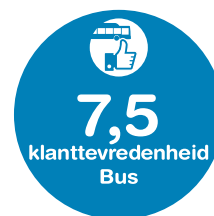
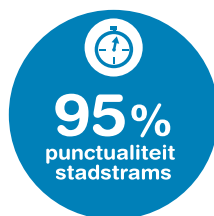
Kengetallen

	2013	2012	2011
Totaal opbrengsten (mln. €)	273,0	270,2	295,0
Resultaat (mln. €)	15,5	12,5	5,7
Score OV-klientenbarometer			
- light rail	7,4	7,4	7,2
- tram	7,1	7,2	7,1
- bus	7,5	7,5	7,4
Netwerklengte rail (km)	336	336	336
Aantal lijnen			
- light rail	2	2	2
- tram	10	10	10
- bus	8	9	10
Aantal voertuigen			
- light rail openbaar vervoer	72	72	72
- tram openbaar vervoer	129	144	144
- bus openbaar vervoer	115	115	135
- wagenpark besloten vervoer	139	139	142
- overig railvervoer	12	7	7
Calamiteiten			
- Ontsporingen trams in het net	8	13	8
- Geweldsincidenten	74	96	135
Gemiddelde personeelsbezetting (fte's)	1.889	1.981	2.109
Cumulatief saldo in- en uitstroom tijdens reorganisatie (aantal)	-259	-227	-112
Medewerkers nieuw in dienst (aantal)	83	61	96
Medewerkers uit dienst (aantal)	115	176	208
Gemiddelde leeftijd	47,4	48,5	47,8
Gemiddeld ziekteverzuim (%)	6,6	6,3	6,6

Bijzondere gebeurtenissen 2013

- 2013 was het eerste volledige jaar waarin de busconcessie stadsnet Haaglanden gereden werd door HTMbuzz. HTMbuzz was een joint venture tussen Qbuzz en HTM.
- In 2013 werd het verbetertraject Perspectief 2013 afgerond. Deze reorganisatie, die tot doel had de efficiëntie van de organisatie te vergroten, heeft geleid tot een nieuwe structurering van bedrijfssonderdelen en een reductie van het personeelsbestand met 250 indirecte arbeidsplaatsen.
- Januari/februari: promotie HTM Alles Kids Groepsretour en de HTM Valentijnsactie, waarbij reizigers van tram 17 werden verrast met een knuffel voor een knuffel.
- In de eerste maanden van 2013 kreeg HTM te maken met een koude winter. Grote hoeveelheden sneeuw in combinatie met strenge vorst zorgden er voor dat HTM tijdelijk moest overschakelen op de winterdienstregeling, waarbij een aantal lijnen niet of niet volledig werd gereden. Tijdens deze periode had HTM moeite de reizigers juist te informeren over verstoringen, mede omdat de website het grote aantal bezoekers niet aankon.
- In maart verhuisde de afdeling Cameratoezicht naar een nieuw onderkomen in de tramtunnel.
- In maart is het avondurenabonnement gepromoot waarbij reizigers voor een vast bedrag per maand of per jaar onbeperkt kunnen reizen na 19.00 uur tot einde dienst. Bovendien zijn toen ook 40.000 gratis dagkaarten uitgereikt voor het ongemak dat reizigers hebben ervaren tijdens de hevige sneeuwval.
- Gedurende 2013 had HTM te maken met grootschalige werkzaamheden in de stad Den Haag, waardoor veel lijnen moesten worden omgeleid. In veel gevallen betreffen deze werkzaamheden de aanpassing van de infrastructuur aan de komst van de nieuwe stadstrams. Onder meer werkzaamheden aan de Bosbrug en de Melis Stokelaan zorgden voor nogal wat overlast voor onze reizigers. HTM deed er alles aan hen tijdig en adequaat over de wijzigingen te informeren.
- Een eenvoudige lijnnetkaart is sinds april 2013 gratis verkrijgbaar bij alle HTM-servicepunten. Doel van deze kaart is dat de reiziger makkelijk zijn weg vindt in het lijnnet van HTM.
- Moeders die op Moederdag reisden met HTM ontvingen van het promotieteam een leuke boodschappentas.
- Per juni 2013 zijn oplaadapparaten geplaatst bij de Biesieklette fietsenstallingen en bij hotels werd een systeem ingevoerd met OV-chip borgkaarten voor hotelgasten.
- In juli 2013 werd een vervolg gegeven aan de campagne Make My Day, waarbij reizigers een foto konden sturen van hun dag in het OV. De mooiste foto werd beloond met een kop koffie en vlaai bij Bakker Bart.
- In september betrok HTM een gloednieuw bijsturingscentrum, van waaruit verstoringen en calamiteiten worden geleid.
- In oktober is gestart met de inzet van RegioCitadis-trams op lijn 19.
- Met de verwerving van 49% van de aandelen werd NS in oktober 2013 naast de gemeente Den Haag medeaandeelhouder van HTM Personenvervoer.

- In oktober/november 2013 is het stedelijk tramnet met zeven wisselverwarmingen uitgebreid. In totaal is het net nu uitgerust met 21 verwarmde wissels, waarmee de kwaliteit van de dienstverlening bij winterse omstandigheden aanzienlijk wordt verbeterd.
- Uit een onafhankelijk, nationaal onderzoek door het Kennisplatform Verkeer en Vervoer in 2013 bleek dat het openbaar vervoer van HTM het duurzaamst is van ons land. In dit onderzoek is niet alleen gekeken naar de feitelijke emissies, maar ook naar de reissnelheden, bezettingsgraad, het aandeel OV-gebruik in de totale mobiliteit en de bereikbaarheid van het openbaar vervoer in de stad.
- nOVember is OV maand, waarbij reizigers via korte filmpjes op de website de kans krijgen om een kijkje achter de schermen bij HTM te nemen.
- Sinds november beschikt HTM over vier GTL-trams die zijn omgebouwd tot pekelwagen, om beter voorbereid te zijn op vorst en sneeuw.
- In november is de nieuwe website gelanceerd. Deze site is klantvriendelijker en beschikt over een aanzienlijk grotere capaciteit om ook in bijzondere omstandigheden, zoals bij festiviteiten, omleidingen of winterse omstandigheden onze reizigers te informeren.
- In november heeft HTM de 25.000e volger op Twitter verwelkomd. Deze volger heeft een rijles op de tram gewonnen.
- In november en december zijn 34 nieuwe wisselstellers geplaatst op het traject van RandstadRail. Hiermee moet een einde komen aan de wisselstoringen, waarmee RandstadRail in de loop van 2013 werd geplaagd.
- Eind 2013 zijn de backoffices van enkele commerciële vervoersonderdelen van HTM samengevoegd en gehuisvest in een nieuw pand aan de Zinkwerf.
- Met de overname van het aandelenpakket van Qbuzz in HTMbuzz werd HTM eind december 2013 weer 100% eigenaar van haar stadsbusbedrijf.
- In 2013 is de nieuwe huisstijl van HTM geïntroduceerd. Die is moderner, oogt vriendelijker en is daarmee in lijn met het imago dat HTM in haar interne en externe communicatie wil uitdragen.

Missie

De missie van HTM luidt als volgt:

1. HTM stelt in haar bedrijfsvoering de reiziger altijd centraal en acteert binnen de ontwikkelruimte die zij van de overheid krijgt.
2. HTM is een mobiliteitsbedrijf dat met een uitstekende en veilige dienstverlening bijdraagt aan de leefbaarheid en het vestigingsklimaat in haar omgeving.
3. Om de continuïteit van het bedrijf te kunnen waarborgen streeft HTM naar een redelijk rendement en wil zij steeds minder afhankelijk worden van subsidiebijdragen.
4. HTM wil gemotiveerde, klantgerichte en professionele medewerkers in dienst hebben.

Visie

De regio Haaglanden telt ruim een miljoen inwoners en groeit gestaag. De komende jaren zal het aantal auto's groeien en neemt de filedruk toe, wat effect zal hebben op de luchtkwaliteit. In de steden zal verdere verdichting optreden doordat bestaande buurten worden gerenoveerd en nieuwe Vinex-wijken minder snel dan in de afgelopen jaren zullen worden gebouwd. De plannen rond de vorming van een Metropoolregio stimuleert het aantal bedrijven dat zich vestigt in de regio Haaglanden. Door de groeiende bedrijvigheid en de ontwikkeling als 'internationale stad van vrede en recht' trekt Den Haag meer expats en dagjesmensen. Voor de leefbaarheid en het vestigingsklimaat van de regio is een snel en betrouwbaar openbaar vervoernetwerk noodzakelijk. Dit biedt voor HTM kansen. Anderzijds staat de financiering van publieke voorzieningen vanuit de overheid onder druk. Bezuinigingen op openbaar vervoer zijn een realiteit en zullen ook de komende jaren doorgaan. In dat kader vindt ook discussie plaats over de toekomst van de OV-Studentenkaart. Per saldo zal de financiering van vervoersvoorzieningen hierdoor verder verschuiven van het publieke domein naar reizigers en vervoerbedrijven, hetgeen ook voor HTM een uitdaging oplevert.

Naast het snel groeiende aantal inwoners en het daarmee gepaard gaande bestemmingsverkeer, veranderen individuele reisbehoeften. Meer mensen willen dicht bij hun werk wonen en met name jongeren staan open voor nieuwe mobiliteitsoplossingen. Het bezit van een auto wordt minder belangrijk voor het zelfbeeld en tijdens het reizen wil men snel en goedkoop kunnen blijven communiceren. Steeds minder mensen kunnen zich meerdere auto's veroorloven en collectieve mobiliteitsvoorzieningen (zoals vervoer van ouderen, gehandicapten en leerlingen) staan onder financiële druk. Goedkope, veilige en comfortabele manieren van reizen, waarbij het individu controle heeft over de reis, worden steeds belangrijker. Voor de stedelijke omgeving is daarnaast de snelle opkomst van de elektrische fiets van belang, die effect kan hebben op het gebruik van openbaar vervoer over korte afstanden.

Openbaar vervoer kent ten opzichte van andere vervoersvormen een aantal pluspunten, waarop HTM zich ook de komende periode wil richten:

- Capaciteit: grote groepen reizigers worden snel en comfortabel vervoerd;
- Toegankelijkheid: de prijs is laag en de voertuigen worden ook voor minder valide reizigers steeds aantrekkelijker;
- Kwaliteit: de dienstverlening is veilig en duurzaam.

Strategie

HTM streeft allereerst naar een uitstekende dagelijkse uitvoering: duidelijke en actuele informatievoorziening, servicegericht, nauwelijks uitval en punctueel. Daarnaast wil zij zich ontwikkelen tot regisseur van mobiliteit die alle vormen van vervoer (auto, bus, tram, lightrail, trein, taxi en fiets) combineert en deur-tot-deur-oplossingen voor haar klanten aanbiedt.

HTM heeft niet als hoogste ambitie om mensen uit de auto te krijgen, maar wil de tevredenheid van bestaande klanten vergroten en de jongere generatie verleiden om langer van het openbaar vervoer gebruik te maken. Dit willen wij bereiken door te rijden met comfortabele voertuigen en door het realiseren van snelle en betrouwbare verbindingen. HTM werkt daarom bijvoorbeeld aan een hoogfrequente verbinding met de inzet van moderne lage vloer trams van Rotterdam The Hague Airport naar Delft, Den Haag HS, Den Haag CS, de internationale zone met als eindbestemming Scheveningen. Als vervoerder zoekt HTM daarbij naar ontwikkelruimte bij haar opdrachtgever om beter in te kunnen spelen op reizigersbehoeften, zoals hoogfrequent rijden op meerdere plekken in het hart van de operatie en verruiming van de spitsstijden.

Verslag van de directie

Verlag van de directie

Ontwikkelingen

NS aandeelhouder van HTM

Op 15 oktober is de Nederlandse Spoorwegen voor 49% aandeelhouder van HTM geworden en is een investeringsfonds gevormd van € 70 mln. voor innovaties ter verbetering van de dienstverlening. Samen met NS ontwikkelt HTM deur-tot-deur oplossingen voor reizigers in de regio en bouwen wij aan nog snellere en betrouwbare verbindingen voor onze klanten.

Vorbereiding op lage vloer trams

HTM heeft toestemming van het Stadsgewest Haaglanden gekregen om haar oudste trams, de serie GTL8-I, te vervangen. Gekozen is voor een brede tram met lage vloer van het type Avenio, te leveren door Siemens. Met deze nieuwe generatie voertuigen kunnen meer reizigers snel en comfortabel worden vervoerd. De nieuwe trams zullen vanaf de zomer van 2014 en gedurende heel 2015 geleidelijk in het stadsbeeld zichtbaar worden.

Om met de nieuwe trams te kunnen rijden is gestart met de noodzakelijke aanpassingen aan het tramnet. Een aantal lijnen wordt integraal vernieuwd en bijbehorende haltes worden aangepast om ook reizigers met beperkingen gemakkelijk te kunnen laten instappen. Gelijktijdig worden ook andere civiele werkzaamheden uitgevoerd om te voorkomen dat delen van de stad later opnieuw opengebrouken moeten worden. Het gaat dan om vernieuwing van bruggen en viaducten, groot onderhoud aan kademuren, herinrichting van gebiedsdel en rioleringswerkzaamheden. Deze samengestelde projecten zijn complex en hebben een grote impact op de dienstverlening van HTM. Daarbij staat HTM voor de uitdaging om de veiligheid van de operatie te blijven waarborgen en de reiziger te informeren over wijzigingen in de dienstregeling.

Operationele performance

Klanttevredenheid

Jaarlijks wordt de klanttevredenheid in kaart gebracht in de onafhankelijke OV-Klantenbarometer. In 2013 kreeg HTM de volgende waarderingscijfers: lightrail 7,4, tram 7,1 en bus 7,5. Hoewel ruim voldoende hebben de nadelige effecten van de vele werkzaamheden in de stad wel tot een lichte daling t.o.v. de score van vorig jaar geleid.

Informatievoorziening

Tegen de extreme piekbelastingen in januari 2013 als gevolg van de winterse omstandigheden bleek de capaciteit van de HTM-website niet bestand. Gedurende 2013 heeft HTM daarom een geheel nieuwe website ontwikkeld met een veel hogere capaciteit. De website kent ook vele verbeteringen ten opzichte van de oude site, zoals een reisplanner van deur-tot-deur, een verbinding met het Twitter-account met de allerlaatste informatie over de situatie op straat en veel interessante regio-informatie, gekoppeld aan het vervoersaanbod van HTM.

Aan het begin van het toeristenseizoen heeft HTM een eenvoudige 'metro-stijl' lijnennetkaart geïntroduceerd. Tevens werd afgelopen jaar in Den Haag het 1000e paneel waarmee HTM de reiziger voorziet van actuele reisinformatie, op halten geplaatst. Steeds meer reizigers kunnen nu op de hoogte gehouden worden van de exacte tijden en eventuele afwijkingen.

Sociale media spelen een steeds belangrijker rol in de communicatie met de reizigers, vooral voor actuele reisinformatie. In 2013 sloot de 25.000e Twittervolger zich aan bij het HTM Twitter-/reisinformatie-account. In aantallen volgers heeft HTM na NS het tweede grootste Twitteraccount van ons land in het openbaar vervoer.

Kaartsoorten

Na de introductie in 2012 in de regio Haaglanden is de meerderheid van de reizigers na een periode van gewenning zeer tevreden over het gemak van de OV-chipkaart als betaalmiddel. Om het gemak te vergroten werden oplaadapparaten geplaatst bij de Biesieklette fietsenstallingen in de stad en werd bij hotels een systeem ingevoerd met OV-chip borgkaarten voor hotelgasten.

Naast de OV-chipkaart werd voor zakelijke klanten reizen op rekening mogelijk gemaakt. Bij dit systeem wordt de kaart alleen gebruikt voor registratie aan begin en einde van de rit en kan de factuur gesplitst worden in een werkgever en werknemer deel.

In 2013 heeft HTM ook een eigen gebiedsabonnement geïntroduceerd voor reizigers die in hun dagelijkse leven alleen binnen het HTM-gebied reizen. Dit product is gunstiger geprijsd dan het regionale abonnement en buiten het HTM-gebied kan gewoon op saldo worden gereisd. Verder heeft HTM in 2013 een aantrekkelijk geprijsd avondurenabonnement geïntroduceerd en is de geldigheid van het Alles Kids Groepsretour uitgebreid tot en met 18 jaar.

Wisselstellers

Omdat in het RandstadRailnetwerk wisselstellers regelmatig stoorden en de fabrikant de problemen niet kreeg opgelost, heeft HTM 37 nieuwe wisselstellers voor de meest cruciale wissels besteld. Omdat HTM een structurele oplossing wilde voor de vertragingen waarmee haar klanten werden geconfronteerd, koos zij er voor om op eigen rekening meer wisselstellers te vervangen dan zij als opdracht van het Stadsgewest Haaglanden (14 stuks) had gekregen. Gedurende 2014 wordt de werking van de nieuwe wisselstellers geëvalueerd en wordt samen met het Stadsgewest Haaglanden een besluit genomen over de resterende wisselstellers. Om vertragingen te voorkomen zijn extra beheermaatregelen genomen m.b.t. deze categorie wisselstellers. Eventuele vervanging zal gezien de doorlooptijd niet eerder zijn dan in 2015.

Veiligheid Ongevallen

Jaarlijks leggen de stadstrams van HTM gezamenlijk circa 7,3 mln. kilometer af binnen het stedelijk gebied en de RandstadRailvoertuigen nog eens circa 5,2 mln. kilometer. In de ruim 12 mln. kilometer die zijn afgelegd vonden op het net acht ontsporingen plaats. Onvermijdelijk brengt het deelnemen aan het verkeer, zeker in een grote stad, het risico op een aanrijding met zich mee. Om de gevolgen te beperken zijn de GTL-voertuigen uitgevoerd met een speciale plastic voorkant die de impact van de klap tot een minimum beperkt. Ten opzichte van het voorgaande jaar bleef zowel het aantal aanrijdingen waarbij railvoertuigen betrokken waren als de incidenten waarbij reizigers in het railvoertuig ten val komen vrijwel gelijk.

Sociale veiligheid

Dagelijks wordt HTM-personeel geconfronteerd met agressie tijdens de uitvoering van de dienst. HTM registreert de aantallen incidenten, zowel waar het gaat om agressie door reizigers als door weggebruikers, en de aard van deze incidenten. Over 2013 is het aantal voorvallen licht gestegen. Een kwart van deze gevallen is geregistreerd als mishandeling; in die gevallen was sprake van enige vorm van letsel.

Zwartrijden

Naast alle specifieke maatregelen om de feitelijke en de ervaren sociale veiligheid te verhogen heeft HTM in 2013 ook een tweemaandelijks campagne gehouden om het zwartrijden tegen te gaan. Deze campagne was erop gericht betalende reizigers te belonen voor hun betaalgedrag en de zwartrijders te wijzen op de consequenties van hun gedrag voor henzelf (hoge boete en duurder kaartje) en de andere reizigers.

Resultaatontwikkeling

Algemeen

In de geconsolideerde resultaten over 2013 is de afsplitsing van HTM Railinfra B.V. per 15 oktober 2013 en de overname van het 50% aandeel in de joint venture HTM Buzz B.V. per 31 december 2013 verwerkt. Bij de vergelijking van jaarrekeningposten met voorgaand jaar zal, ten behoeve van het inzicht, rekening moeten worden gehouden met deze mutaties.

Netto resultaat

Ondanks een dalende bijdrage van het Stadsgebied Haaglanden is het netto resultaat van HTM in 2013 met € 3 miljoen gestegen ten opzichte van 2012. Ondanks de stijging van het resultaat blijft de focus gezien de doorzettende trend van een dalende overheidsbijdrage gericht op kostenbeheersing.

Bedrijfsopbrengsten

De bedrijfsopbrengsten zijn met € 2,8 mln. gestegen ten opzichte van het voorgaande jaar naar totaal € 273,0 mln. (2012: € 270,2 mln.). De overheidsbijdragen namen af, enerzijds door een tariefdaling en anderzijds doordat de concessie openbaar vervoer bus een kostencontract is geworden dat voor 50% wordt meegeconsolideerd (HTMbuzz was een joint venture met Qbuzz B.V.). Dit effect werd meer dan gecompenseerd door tariefstijgingen, verkoop van 'verchipte' abonnementen, meer werk verricht voor derden en de verwerking vorig jaar in de balans van vervoerverplichtingen voor jaarabonnementen.

Bedrijfslasten

Over 2013 zijn de totale bedrijfslasten nagenoeg gelijk gebleven eindigend op een totaal van € 246,3 mln. (2012: € 245,7 mln.). De totale personeelskosten zijn per saldo met € 1,5 mln. gedaald met name door de afname van het personeelsbestand. De totale afschrijvingen op materiële vaste activa zijn ten opzichte van voorgaand jaar nagenoeg gelijk gebleven. Het effect van de bijzondere waardevermindering in 2012 voor railinfrastructuur wordt dit jaar gecompenseerd door een stijging van de overige kosten. Deze stijging is onder meer het gevolg van de 'carve out' van HTM Railinfra B.V. per 15 oktober 2013. Vanaf die datum valt de gebruiksvergoeding van HTM Railinfra B.V. onder de (niet geëlimineerde) overige kosten in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening van HTM Personenvervoer N.V.

Financiële baten en lasten

De financiële lasten stegen tot een bedrag van € 13,3 mln. (2012: € 11,9 mln.). De financiering van de investeringen in de railinfrastructuur en in de railvoertuigen is gegarandeerd door de gemeente Den Haag. De variabele rente op twee leningen is met rentederivaten omgezet in een vaste rente. HTM loopt daardoor geen renterisico op deze twee derivaten.

Resultaat deelneming

Het resultaat deelneming betreft een aangepaste waardering van het belang van HTM in TLS.

Balans

Het geconsolideerd balanstotaal van HTM bedraagt € 458,7 mln. (2012: € 636,6 mln.). Het verschil wordt met name veroorzaakt door een lagere post materiële vaste activa (2013: € 366 mln. vs. 2012: € 486,2 mln.). Daar tegenover staat een daling van de leningenportefeuille (2013: € 267,4 mln. vs. 2012: € 422,9 mln.). Beide dalingen houden verband met de afsplitsing van HTM Railinfra B.V..

Mensen

Klant én medewerker op straat staan centraal

Onze medewerkers op straat geven kleur aan de dienstverlening aan onze klanten. Om invulling te kunnen geven aan veranderende behoeften is in 2013, in samenwerking met vakorganisaties, een rapport verschenen met aanbevelingen voor de opzet van het (levensfasebewust) personeelsbeleid. Dit nieuwe personeelsbeleid heeft als doel een wendbaar en vitaal HTM, waarbij medewerkers – fysiek en mentaal gezond – vanuit hun vakmanschap een goede bijdrage kunnen blijven leveren aan de dagelijkse operatie.

Veranderingen werken door in arbeidsverhoudingen

De veranderingen binnen en buiten HTM staan centraal in de dialoog met de medezeggenschap en de vakbonden. In 2013 is lang en intensief overleg gevoerd met de Ondernemingsraad over de toetreding van NS als aandeelhouder van HTM.

Het onderwerp dat de gemoederen in 2013 het meest bezig hield was de toenemende werkdruk als gevolg van het hebben van pauzes in eigen tijd in combinatie met het grote aantal verstoringen op straat. Om de werkdruk te verminderen werden begin 2013 aanvullende afspraken over rij- en rusttijden opgenomen in de CAO HTM (van toepassing voor HTM en HTMbuzz). Deze afspraken maakten samen met een eenmalige uitkering en een structurele verhoging van de eindejaarsuitkering deel uit van het cao akkoord 2013.

Reorganisatie

Om de efficiëntie te vergroten bleek het noodzakelijk de besloten vervoersonderdelen van HTM anders in te richten. Als gevolg van deze herindeling zijn tien medewerkers van Personenvervoer Drechtsteden BV en Lotax BV (PDLT) en Vreugdetours in het laatste kwartaal van 2013 boventallig geworden. Deze medewerkers worden conform het Sociaal Plan Reorganisatie Commercieel Vervoer begeleid naar een andere baan binnen HTM.

Ziekteverzuim

In 2013 bedroeg het ziekteverzuim HTM-breed 6,6%. In 2012 was het verzuimpercentage 6,3% en in 2011 lag dit op 6,6%. De verzuimcijfers waren in de eerste maanden van 2012 gedurende de discussie over werkdruk relatief hoog, maar zijn in de loop van het jaar na de genomen maatregelen geleidelijk weer gedaald.

Bedrijfsmiddelen

Voertuigen, gebouwen en infrastructuur

In 2013 is het beheer van de bedrijfsmiddelen verder ingericht op basis van een nieuw asset management systeem. Daarbij ging de eerste prioriteit uit naar de verplichtingen rond het beheer van de bedrijfsmiddelen die voortkomen uit de concessies. Voorts is aandacht besteed aan het stroomlijnen van de organisatie die de materiele vaste activa beheert, om te komen tot verdere beheersing van de bedrijfsprocessen en kostenreductie.

ICT

In 2013 is het storingsniveau OV Chipkaart met bijna 50% teruggebracht. Hierdoor zijn veel minder reizigers in aanraking gekomen met defecte OV-chipkaartapparatuur op onze voertuigen. Daarnaast zijn alle handheld units vervangen, waardoor controle- en servicepersoneel beter in staat zijn om reizigers te helpen met het in- en/of uitchecken.

Afgelopen jaar zijn de centrale verkeersleiding van HTM en de Cameratoezichtruimte verhuisd naar een nieuwe locatie en voorzien van volledig vernieuwde ICT-installaties. Daarmee is het mogelijk geworden de exploitatie beter aan te sturen en de sociale veiligheid verder te vergroten.

Vooruitblik op 2014

In 2014 viert HTM 150 jaar tramverkeer in de Haagse regio. 150 jaar geleden reed de eerste paardentram tussen de Kneuterdijk en Scheveningen. Daarmee had Den Haag een primeur; het was de eerste tramlijn in Nederland en zelfs een van de eerste in Europa. De basis voor HTM was daarmee gelegd. Vandaag de dag is de tram niet meer weg te denken uit het stadsbeeld. Dagelijks verbinden we honderdduizenden reizigers met hun bestemmingen in heel Haaglanden.

Net als in 2013 worden volgend jaar grote delen van de infrastructuur verbouwd als voorbereiding op de komst van de nieuwste generatie trams. Komend jaar zal de nadruk daarom komen te liggen op het vergroten van de betrouwbaarheid van de dagelijkse operatie. Het grote aantal verbouwingen van en rondom de infrastructuur leggen ook dan beperkingen op aan de exploitatie. Maar ondanks de vele omleidingen moeten de trams en bussen punctueel blijven rijden, zonder te veel uitval en met een actuele informatievoorziening naar de reizigers. Veel aandacht zal ook uitgaan naar de kwaliteit van oplevering van projecten door aannemers, om een veilige ingebruikname van de infrastructuur te kunnen garanderen.

Komend jaar zal HTM zich voorbereiden op het kunnen aanbieden van deur-tot-deur oplossingen. Met de Nederlandse Spoorwegen als aandeelhouder heeft HTM toegang tot alle soorten van vervoer: trein, lightrail, tram, bus, taxi, autoverhuur en fiets. Hiermee kan ze beter voldoen aan de behoeften van reizigers die een totaaloplossing willen, waarbij ze ongestoord en comfortabel worden vervoerd. Maar ook komt ze met nieuwe oplossingen voor de veranderende behoefte voor inkoop van vervoer in de zakelijke markt, met meer aandacht voor duurzaamheid en de mogelijkheid van afrekenen op werkelijk verreden kilometers. En in een tijd dat collectieve voorzieningen sterk onder druk staan, zal ze tevens alternatieven ontwikkelen voor gehandicapten- en leerlingenvervoer met OV.

Komend jaar hoopt HTM de onderhandelingen met het Stadsgebied Haaglanden over een verlenging van de railconcessie t/m 2026 af te ronden. In deze verlenging wil HTM binnen kaders meer ruimte krijgen om beter te kunnen inspelen op reizigersstromen. Met de nieuwe trams hoeft bijvoorbeeld niet meer van het begin tot het einde van de lijn te worden gereden, waardoor HTM in staat is om in het hart van de operatie een hogere frequentie te rijden dan aan de uiteinden van de lijn. Indien er wordt gegund zal dit waarschijnlijk wel tegen een lagere vergoeding zijn. De komende jaren zal HTM dus naast het investeren in de kwaliteit van haar dienstverlening ook blijven zoeken naar effectieve manieren om de kosten te drukken, zonder dat dit ten koste gaat van de aangeboden capaciteit.

2014 is het jaar waarin de eerste nieuwe Avenio-trams bij HTM worden afgeleverd. Na uitvoerig te zijn getest verschijnen ze in 2015 langzaam in het straatbeeld van de regio Haaglanden. Naast RandstadRail zal HTM weer een nieuwe luxe en comfortabele tram aan haar klanten kunnen aanbieden. En met de lage vloer is de nieuwe stadstram gemakkelijk toegankelijk voor ouderen en mindervaliden. Met deze nieuwe tram bouwt HTM verder aan het comfort en de toegankelijkheid van het openbaar vervoer en draagt zij bij aan de leefbaarheid en het vestigingsklimaat in de regio Haaglanden.

Verslag van de Raad van Commissarissen

Verlag van de Raad van Commissarissen

In lijn met de verwachtingen die de Raad in 2012 uitsprak is ook 2013 een intensief jaar geweest waarin verschillende verwachte en onverwachte ontwikkelingen de koers van de onderneming hebben beïnvloed. De voorgenomen samenwerking tussen HTM, de gemeente Den Haag en NS is verder uitgewerkt en op 15 oktober 2013 vastgesteld tijdens twee Algemene vergaderingen van Aandeelhouders. Op dezelfde datum nam de Raad afscheid van de heer drs. D.W. le Clercq, algemeen directeur van HTM Personenvervoer. De heer Le Clercq is met ingang van dezelfde datum benoemd tot directeur van HTM Beheer BV, een volle deelneming van de gemeente Den Haag die tot taak heeft het beheer te voeren over de 51% van de HTM-aandelen die de gemeente bezit, alsmede over het gezamenlijke investeringsfonds dat is opgericht als onderdeel van de samenwerkingsafspraken tussen HTM, de gemeente en NS. De Raad is de heer Le Clercq bijzonder erkentelijk voor zijn jarenlange grote inzet en betrokkenheid bij HTM.

Als gevolg van de afspraken die zijn gemaakt in het kader van de samenwerking tussen HTM, de gemeente en NS, is de samenstelling en de rol van de Raad van Commissarissen sinds 15 oktober 2013 gewijzigd. De achtergronden hiervan zijn weergegeven in het hoofdstuk over de corporate governance.

Tot 15 oktober 2013 kende de Raad de volgende samenstelling:

- Mevrouw Drs. M. de Zeeuw (voorzitter, tot 13 juni 2013)
- Mevrouw Mr. D.A.T. van der Heem-Wagemakers (wnd. voorzitter m.i.v. 13 juni 2013)
- Mevrouw A. van den Berg (lid tot 13 juni 2013)
- De heer Ir. J.M. Kroon (vicevoorzitter)
- De heer Ir. Drs. J.M.L.M. Ingen Housz
- De heer R. van Gijzel

De Raad kwam in deze periode vijfmaal bijeen, waarvan tweemaal in een extra vergadering. De Raad ontving in zijn bijeenkomsten onder meer als gast de heer drs. B. Revis, wethouder Financiën van de gemeente Den Haag, en mevrouw Ir. M. van Vroonhoven, directielid van NS. De Raad besprak de ondernemingsstrategie en in het bijzonder de voorgenomen samenwerking tussen HTM, de gemeente Den Haag en NS en, in het bijzijn van de accountant, de jaarresultaten over 2012. Voorts besprak de Raad onder meer de ontwikkelingen in de markt, de relatie met de opdrachtgever, de aanschaf van nieuwe railvoertuigen en de jaarlijkse handelingen van de Raad. Eenmaal sprak de Raad met de Ondernemingsraad over de algemene gang van zaken.

De Auditcommissie, bestaande uit de heer Ingen Housz (voorzitter), mevrouw Van den Berg en mevrouw Van der Heem, kwam in deze periode driemaal bijeen teneinde de financiële ontwikkelingen te bespreken. De Auditcommissie besprak onder meer:

- de Jaarrekening 2012
- de Accountantsrapportage 2012 en management letters 2013
- de Managementrapportages 2012 en 2013
- het Budget 2014
- de financiering
- de waardering van HTM
- het asset management
- de ICT
- alsmede fiscale zaken

De Selectie- en Benoemingscommissie, bestaande uit mevrouw De Zeeuw (voorzitter) en de heer Kroon, kwam eenmaal bijeen, evenals de Remuneratiecommissie, die werd gevormd door de heer Kroon (voorzitter) en mevrouw De Zeeuw.

Tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 13 juni 2013 kwam het financiële resultaat van HTM over 2012 aan de orde. Daarnaast werd gesproken over het jaarverslag 2012, dat door de aandeelhouder werd vastgesteld. Voorts sprak de aandeelhouder zijn bijzondere waardering uit voor de inzet van mevrouw Van den Berg en mevrouw De Zeeuw, die vele jaren lang als commissaris aan HTM verbonden zijn geweest en aan wier derde termijn dit jaar een einde kwam.

De Raad besprak de jaarlijkse handelingen uit zijn reglement. De leden van de Raad deden opgave van hun nevenfuncties.

Met het sluiten van de overeenkomsten tot samenwerking tussen HTM, de gemeente Den Haag en NS, op 15 oktober 2013, kwam een eind aan het Raadslidmaatschap van de heren Van Gijzel en Ingen Housz.

Vanaf deze datum kende de Raad de volgende samenstelling:

- De heer R. van Holten (voorzitter)
- De heer Drs. P. de Krom (vicevoorzitter)
- De heer Ir. J.M. Kroon
- Mevrouw Mr. D.A.T. van der Heem-Wagemakers
- De heer Mr. S.D. Renzema

Teneinde te voorzien in de vacature van algemeen directeur trad de heer Van Holten met ingang van 15 november 2013 tijdelijk terug als lid van de Raad. De vicevoorzitter bekleedde gedurende die periode het voorzitterschap. De intentie is dat de heer Van Holten, na definitieve invulling van de vacature van algemeen directeur, terugkeert in de Raad.

De Raad kwam in nieuwe samenstelling tweemaal bijeen en besprak daarbij onder meer de uitwerking van de samenwerking met de gemeente Den Haag en NS, de relatie met HTM Beheer, de aanschaf van nieuwe railvoertuigen en de relatie met de opdrachtgever. Eenmaal sprak de Raad in de nieuwe samenstelling met de Ondernemingsraad over de algemene gang van zaken.

De Auditcommissie, bestaande uit de heer Renzema (voorzitter), mevrouw Van der Heem en de heer Kroon, kwam eenmaal bijeen om de financiële gang van zaken te bespreken. De Raad besloot zijn Selectie- en Benoemingscommissie en de Remuneratiecommissie samen te voegen. De Selectie-, Benoemings- en Remuneratiecommissie bestaat sinds 15 november 2013 uit de heer De Krom (voorzitter), mevrouw Van der Heem en de heer Kroon. Deze commissie is in het boekjaar niet bijeengewest.

Samenstelling van de Raad ultimo 2013

Drs. P. de Krom (voorzitter a.i.)

10 februari 1963, benoemd op 15 oktober 2013

Zelfstandig adviseur, voormalig staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, voormalig lid van de Tweede Kamer.

Mevrouw Mr. D.A.T. van der Heem-Wagemakers

10 september 1947, herbenoemd op 26 mei 2011

Voormalig officier van Justitie.

Ir. J.M. Kroon MBA

21 juni 1957, benoemd op 29 juni 2009

Voorzitter Raad van Bestuur TenneT Holding BV.

Mr. S.D. Renzema

18 september 1948, benoemd op 15 oktober 2013

Zelfstandig adviseur, voormalig directielid van een rechtsvoorganger van Connexion en voormalig hoofd Openbaar Vervoer van het Stadsgewest Haaglanden.

Verslag van activiteiten

Verslag van activiteiten

Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat

Als maatschappelijk betrokken onderneming is HTM zich ervan bewust dat duurzame bereikbaarheid een belangrijke randvoorwaarde is voor een economisch vitale en leefbare ontwikkeling van de regio Haaglanden. Het bijdragen aan de concurrentiekracht en het versterken van het vestigingsklimaat van de regio, door het bieden van kwalitatief hoogwaardig en betrouwbaar openbaar vervoer binnen een concurrerende reistijd is daarom een van de kernpunten in onze mobiliteitsvisie.

Met een aangepaste infrastructuur kan HTM de woon-, werk-, winkel- en recreatieve centra in de regio met hoogwaardiger, comfortabeler en toegankelijker railvervoer bedienen. In 2014 zullen de eerste lage vloer stadstrams instromen en daarmee het openbaar vervoer nog aantrekkelijker maken. Door de verbeteringen kan het aandeel openbaar vervoer in de totale mobiliteit groeien, wat resulteert in een lager niveau van schadelijke emissies, minder energieverbruik en een hogere verkeersveiligheid.

De bijdrage van HTM aan de leefbaarheid en het vestigingsklimaat in de regio Haaglanden richt zich op drie aspecten:

- Bereikbaarheid Coëfficiënt (BC); de belangrijke bestemmingen in Haaglanden binnen 30 tot maximaal 45 minuten bereikbaar te maken met het OV vanuit een zo groot mogelijk gebied. Door alle werkzaamheden aan de infrastructuur in de stad is de situatie voor 2013 nu niet representatief. Na gereedkomen van de werkzaamheden en ingebruikname van nieuwe verbindingen zal de BC zich ontwikkelen van 75 naar 95 in 2022.
- Dynamische bezettingsgraad (DB); het verbeteren van de netwerkprestatie en de efficiency van het OV-aanbod. Na het gereedkomen van de werkzaamheden en ingebruikname van nieuwe verbindingen zal de DB met 2 á 3 % toenemen en daarmee een substantiële bijdrage leveren aan de bereikbaarheidsdoelstellingen van Den Haag en de Metropoolregio. Daarnaast heeft HTM in 2013 de basis gelegd voor een verdere verbetering van de deur-tot-deur mobiliteitsbehoefte door het versterken van de relatie met NS. Door deze samenwerking wordt het mogelijk invulling te geven aan de ketenverplaatsingen van trein, Randstadrail, tram, bus en voor- en natransport als geheel (auto, taxi en fiets).
- Totale reistijd. Met het aanbieden van deur-tot-deur oplossingen wordt de reistijd verkort en wordt het mogelijk om tot een betere verknoping te komen van stadsgewestelijk en regionaal/nationaal vervoer.

Marketingacties

Gedurende het jaar 2013 was HTM actief om bestaande reizigers te verrassen en nieuwe reizigers te verleiden. De vaste reizigers zijn rond Valentijnsdag en Moederdag extra in het zonnetje gezet met leuke surprises in de tram en op de haltes. Voor toeristische bezoekers van onze regio ontwikkelde HTM onder meer een nieuwe speciale meertalige toeristenfolder met belangrijke informatie over bezienswaardigheden in de regio. Om reizigers aan te trekken heeft HTM, samen met NS en andere vervoerders, speciale landelijke

dagkaartjes gepromoot. Voorbeelden hiervan zijn het Scheveningen- en Madurodamkaartje met NS en dagkaartaanbiedingen voor een dag vrij reizen in onze regio. Het jaar 2013 is geëindigd met gratis OV van en naar parkeergarages in de buurt tijdens de jaarwisseling.

Als (maatschappelijk) betrokken partij reed HTM met een K(r)oningstram op het net, reden de trams op Coming Out day met regenboogvlaggetjes en werd in de Kersttijd een speciale Kersttram ingezet. Op deze zichtbare betrokkenheid werd door het publiek erg positief gereageerd.

Rail 2013

HTM heeft 12 tramlijnen die voornamelijk de verbindingen in het stedelijk gebied onderhouden. Twee daarvan verbinden de stad Den Haag met Zoetermeer. Deze lijnen worden gereden met RandstadRailvoertuigen. In 2013 lag het aantal dienstregelingsuren (DRU's) van HTM op 773.000. De gemiddelde punctualiteit van het vervoer met de stadstrams bedroeg 95%; die van RandstadRail lag op 90%.

OV Klantenbarometer

HTM scoort al jaren goed in de landelijke Klantenbarometer. De prestaties van het railvervoer van HTM bleven in 2013 ongeveer gelijk ten opzichte van de voorgaande jaren. RandstadRail behield de 7,4 die het ook in 2012 van de reiziger kreeg; de stadstram ging van een 7,2 naar een 7,1, waarschijnlijk door het grote aantal werkzaamheden in de stad. Door de werkzaamheden kregen veel reizigers te maken met omleidingen en soms langere reistijden. HTM heeft door tijdige informatie te geven over de verwachte verstoringen en de alternatieve mogelijkheden, de reizigers zo goed mogelijk begeleid via diverse reisinformatie middelen. Ook is er bij grote veranderingen alternatief vervoer ingezet, bijvoorbeeld bussen ter vervanging van uitgevallen tramlijnen en zijn er extra teams met servicepersoneel ingezet om de reizigers ter plekke van advies te voorzien en de reizigers extra tegemoet te komen met een gratis kop koffie of een versnapering ter verzachting van het ongemak.

Instappers

Reisde in 2012 nog een groot deel van onze klanten op zogenaamde zichtabonnementen, in 2013 maakten vrijwel alle reizigers gebruik van de OV-chipkaart. Daardoor kon HTM het aantal instappers meten op basis van het aantal check-ins, en hoefde niet langer te worden gewerkt met steekproeven. Deze grotere nauwkeurigheid blijkt hier en daar te leiden tot afwijkingen ten opzichte van de eerdere ruwere getallen. Vergelijkingen met voorgaande jaren gaan dan ook mank. Op grond van de ontwikkelingen van de reizigersopbrengsten kan voorzichtig worden geconcludeerd dat HTM, ondanks de vele werkzaamheden in de stad, in staat is geweest haar reizigers vast te houden. De OV-chipkaartdata helpen HTM de komende jaren, het vervoersaanbod aan de reiziger nog beter aan te laten sluiten op de vraag.

Operationele uitvoering

De al eerder genoemde werkzaamheden in de stad hadden in 2013 een grote invloed op de reguliere dienstregeling. Nagenoeg ieder project kent meerdere wijzigingen van de dienstregeling. Die vragen veel voorbereiding en improvisatie, doordat van te voren overeengekomen plannings niet altijd worden gehaald. 2013 was ook het jaar waarin wij kostenbesparende maatregelen namen in de dienstregeling en dienstverdeling (het maken van diensten voor onze bestuurders). Een van de meest in het oog springende maatregelen is het niet meer betalen van de pauze. Deze maatregel, die in samenwerking met de medezeggenschap is ingevoerd, heeft voor onze bestuurders tot gevolg dat zij gedurende hun dienst een of meerdere keren van voertuig moeten wisselen. In de reguliere exploitatie heeft deze nieuwe manier van werken voordelen, maar bij een verstoring van de dienstregeling leidt hij tot de nodige bijstuuringsmaatregelen om voertuig en bestuurder tijdig op de juiste locatie aanwezig te laten zijn.

De vele wijzigingen van de dienstregeling leggen ook druk op de informatievoorziening aan onze reizigers. Het streven om hen juist te informeren staat soms op gespannen voet met de snelheid waarmee wijzigingen worden ingevoerd, of reeds besloten wijzigingen worden uitgesteld. Bezien vanuit de exploitatie was 2013 een turbulent jaar. HTM is trots op de inzet die in 2013 door haar medewerkers is verricht. De vorderingen geven ons vertrouwen voor de komende jaren, waarin nog op stapel staande werkzaamheden naar verwachting een nog grotere invloed op de dienstregeling zullen hebben.

Bus 2013

Op zondag 9 december 2012 is HTM Buzz BV gestart met de concessie openbaar vervoer bus Haaglanden-Stad. Onder het motto “met de ervaring van HTM en het frisse elan van Qbuzz” bracht HTMbuzz het beste van beide bedrijven voor de reizigers in de regio Haaglanden.

Veel aandacht is afgelopen jaar besteed aan alle bouw- en wegwerkwerkzaamheden in de regio Haaglanden en de gevolgen hiervan op de rijtijden en punctualiteit van onze dienstverlening. Hierdoor staat de kwaliteit van de dienstverlening aan onze klanten regelmatig onder druk. In 2014 zullen we deze ontwikkelingen met nog meer nadruk volgen en daar waar nodig gepaste maatregelen nemen, bijvoorbeeld door eerder of wellicht frequenter met een aangepaste dienstregeling te gaan rijden. Door het grote aantal aanpassingen in de infrastructuur verzorgde HTMbuzz regelmatig railvervangend vervoer.

Een ander belangrijk aandachtspunt in 2013 was het verwijderen van het dak van de garage aan de Telexstraat. Dit had ingrijpende gevolgen voor de operationele processen in en rondom de Telexstraat. Zo werden dagelijks 60 bussen gependeld naar en geparkeerd op de Petroleumhaven en werden tegelijkertijd iedere dag alle 160 bussen (inclusief de 45 bussen van Veolia) gewassen en getankt; en dat op een zeer beperkte ruimte. Mede dankzij de medewerking van alle direct betrokkenen en onze chauffeurs is dit project onlangs afgerond naar grote tevredenheid van alle partijen.

Techniek 2013

HTM beschikt over een railnetwerk van 336 km, waarvan 259 km tramspoor en 77 km RandstadRailspoor. Het railvervoer wordt verricht met 72 Regio Citadisvoertuigen (RandstadRail) en 129 GTL-trams (serie I en II). Een belangrijk deel van deze GTL-trams zal vanaf 2014 worden vervangen door nieuwe stadstrams van het type Avenio, gebouwd door Siemens.

Infrastructuur

De mix van railvoertuigen die onder andere qua type, gewicht, wielprofielen en draaistelsystematiek uiteenlopen wordt ingezet op een railinfrastructuur, die wordt gekarakteriseerd door complexe wisselconstructies, vele bogen, verschillende staalsoorten en in beperkte mate voorzien van smeersystemen. De variatie in het rail/wielcontact die is ontstaan door het groot aantal omleidingen, als gevolg van de infrastructurele aanpassingen in combinatie met wisselende inzet van voertuigen, heeft in 2013 geleid tot soms snelle slijtage aan zowel de wielen (met name de wielflenshoek) als de rails. Daardoor moest gedurende het gehele jaar veel capaciteit worden aangewend voor het herprofileren van de wielen en het oplassen van de sporen, en werden de specifieke voertuigen op vaste lijnen in het net ingezet.

In de winterperiode in de eerste maanden van het jaar liet de beschikbaarheid en betrouwbaarheid van specifieke baanelementen in de infrastructuur te wensen over, waardoor het rijden van de dienstregeling werd verstoord. Dit betrof met name de wisselssystemen in zowel het stedelijke tramnet (bevrozing van niet verwarmde wissels) als op de lightrailtrajecten van RandstadRail (onevenredig hoog storingsniveau). Door de vervanging van een groot aantal wisselstellers is het risico van storingen in het RandstadRailnet aanmerkelijk teruggebracht. Daarnaast is het aantal wisselverwarmingen in het stedelijke tramnet uitgebreid tot een totaal van 21 stuks, op de belangrijkste knooppunten in de stad. Ook heeft HTM monitorsystemen geïnstalleerd waarmee storingen in het netwerk sneller kunnen worden gedetecteerd en opgelost. En tot slot zijn vier pekeltrams ontworpen en gebouwd die bij vorst kunnen worden ingezet om de groefrails ijsvrij te houden. In 2013 zijn er relatief veel klachten geuit over geluidsoverlast als gevolg van het tramverkeer, met name op een aantal specifieke locaties in het netwerk zoals de stationsomgeving in Delft en op meerdere plekken in

het centrum van Den Haag. Voor de korte termijn zijn oplossingen toegepast om de overlast zoveel mogelijk te beperken. Voor de structurele oplossing wordt gewerkt aan smering van de rail wiel contactpunten vanuit het voertuig.

Voertuigen

In 2013 is de vloot GTL voertuigen teruggebracht van 144 naar 134 stuks. Van de resterende voertuigen zijn 10 voertuigen continue onttrokken ten behoeve van een technische renovatie, die gedurende 2014 nog zal voortduren. Vijf trams zijn omgebouwd voor andere functies. Vier zijn inmiddels ingericht als een gecombineerde pekeltram / lesvoertuig en één voertuig zal in 2014 worden omgebouwd tot restauranttram.

Van een collega vervoerbedrijf in Brussel (MIVB) zijn voor de GTL voertuigen draaistellen overgenomen van het zelfde type waarmee HTM met een deel van de vloot al rijdt. Deze draaistellen zullen gedurende 2014 volledig worden gereviseerd, waardoor het mogelijk wordt om aan het einde van het jaar met alle GTL voertuigen met het zelfde type draaistel te gaan rijden en daarmee het wiel/railcontact meer in balans te brengen.

De beheer- en onderhoudsorganisatie bereidt zich zo goed mogelijk voor op de komst van het nieuwe voertuig, de Avenio van Siemens. Dit betreft onder andere het aanpassen van de werkplaats, het opleiden van de monteurs, en werven van technisch personeel, het inrichten van systemen en het op voorraad nemen van onderdelen.

Sociale veiligheid

Sociale veiligheid is in belangrijke mate van invloed op het gebruik van het openbaar vervoer. Reizigers maken vaker en in een bredere spreiding over de dienstuitvoering gebruik als de reis en de omgeving van het openbaar vervoer als veilig wordt ervaren. Op hun beurt geven diezelfde reizigers deze ervaring door aan hun eigen omgeving. Mocht er zich geweld voordoen dan is ons gedrag gericht op het voorkomen van schade of letsel aan zowel medewerker als passagier. Hier zijn beheersing en proportionaliteit de uitgangspunten. Het resultaat van dit beleid was een substantiële daling van het aantal geweldsincidenten: in 2011 135 incidenten, in 2012 96 incidenten en in 2013 74 geweldsincidenten.

De effectiviteit van camerabewaking wordt vergroot door een consequente registratie van overlastgevoelige plaatsen binnen het HTM vervoersgebied. Deze registratie vormt de input voor onze medewerkers die fysiek aanwezig zijn op de haltes en in de voertuigen. Gerichte inzet op deze gevoelige plaatsen vermindert de overlast rond en in het openbaar vervoer.

HTM besteedde ook in 2013 veel aandacht aan preventie. De rol van Schooljeugdvoorlichting ontwikkelde zich de afgelopen jaren tot een doelgroepenvoorlichting waarbij naast de schooljeugd ook andere (potentieel) overlast verzorgende doelgroepen worden benaderd om op voorhand te kunnen inspelen op mogelijke overlast. De nazorg vindt plaats door de directe fysieke aanwezigheid van medewerkers op de haltes en in voertuigen.

De sector Controle en Veiligheid bestaat uit ca. 400 medewerkers die direct en indirect betrokken zijn bij de handhaving van de orde, rust en veiligheid in en rond het openbaar voer binnen het vervoersgebied van HTM. Afhankelijk van het aanbod van de gemeente Den Haag wordt Controle en Veiligheid aangevuld met maximaal 30 medewerkers uit een werkgelegenheidsproject. Hiervoor is gekozen omdat HTM midden in de Haagse samenleving staat en ook hier haar verantwoordelijkheid in wil nemen. Deze medewerkers worden vanuit dit werkgelegenheidsproject opgeleid voor het diploma Beveiligers II onder begeleiding van het HTM leerbedrijf. Ook voorziet de sector Controle en veiligheid door het bieden van stageplaatsen in de behoefte van het MBO-onderwijs.

Duurzaamheid

HTM draagt graag bij aan een duurzame, leefbare en bereikbare samenleving. Openbaar vervoer is naar haar aard al een veilige en verantwoorde manier van reizen met een relatief lage milieubelasting en een gering ruimtebeslag per reiziger. Maar HTM doet meer. Zo rijden alle bussen van HTMbuzz op aardgas en beheert HTM daarvoor een eigen vulstation. Uit een onafhankelijk, nationaal onderzoek door het Kennisplatform Verkeer en Vervoer (KpVV, onderdeel van het CROW) in 2013 bleek dat het openbaar vervoer van HTM het duurzaamst is van ons land. In dit onderzoek is niet alleen gekeken naar de feitelijke emissies, maar ook naar de reissnelheden, bezettingsgraad, het aandeel OV-gebruik in de totale mobiliteit en de bereikbaarheid van het openbaar vervoer in de stad (halte-afstanden, bereikbaarheid stations). HTM is natuurlijk trots op deze uitslag.

Ook in 2013 was HTM aangesloten bij het Klimaatfonds Den Haag; een gezamenlijk initiatief van meerdere grote Haagse partijen om de leefbaarheid van de regio te verbeteren. Jaren geleden is HTM al full partner geworden van het Charter for Sustainable Development van de internationale koepelorganisatie UITP; een signaal waarmee HTM ook naar buiten duidelijk wil maken duurzame ontwikkeling serieus te nemen. Het Platform Duurzaam Den Haag, het samenwerkingsverband waarbij HTM jarenlang was aangesloten, is in 2013 opgegaan in het nieuwe duurzaamheidscentrum Duurzaam Den Haag, waarin HTM opnieuw samenwerkt met andere Haagse, bij duurzame ontwikkeling betrokken partners.

Governance en risico- management

Governance en risicomanagement

Corporate governance

In 2013 is de governancestructuur van HTM gewijzigd als gevolg van de samenwerking met de gemeente Den Haag en NS. De nieuwe structuur is ingegaan bij het sluiten van de overeenkomsten, op 15 oktober 2013.

Een van de belangrijkste wijzigingen betreft de toetreding van NS-dochter Abellio Nederland BV als aandeelhouder. Abellio bezit sinds het sluiten van de overeenkomsten 49% van de aandelen in HTM Personenvervoer NV; de overige 51% blijven in handen van de gemeente Den Haag, zij het niet langer rechtstreeks maar indirect, via haar nieuw opgerichte deelneming HTM Beheer BV. De railinfrastructuur en alle onroerende zaken van HTM zijn verbijzonderd in een afzonderlijke vennootschap, HTM Railinfra BV, waarvan de volledige eigendom vervolgens is ondergebracht bij HTM Beheer BV. Het beheer en onderhoud van de infrastructuur blijft in handen van HTM Personenvervoer NV. Om de systeemintegratie tussen exploitatie en infrastructuur te waarborgen vormen de directies van HTM Personenvervoer en HTM Railinfra een personele unie. Met NS en de gemeente is voorts besloten tot de vorming van een investeringsfonds dat van middelen wordt voorzien vanuit de overnamesom van de HTM-aandelen. Dit investeringsfonds, van waaruit in het bijzonder verbeteringen in de mobiliteit en het OV in de regio Haaglanden worden bekostigd, wordt eveneens beheerd door HTM Beheer BV.

Het structuurregime, dat HTM Personenvervoer heeft gekend sinds 2004, is met het sluiten van de overeenkomsten met de gemeente en NS overgezet naar HTM Beheer BV. Op HTM Beheer BV wordt het verzwakt structuurregime toegepast. HTM Personenvervoer NV valt sindsdien onder het vrije regime. Ten aanzien van de governance betekent dit onder meer, dat de leden van de Raad van Commissarissen worden benoemd op voordracht van de beide aandeelhouders. Ook is de relatieve positie van de aandeelhouders in de organisatie verzwakt.

Even als daarvoor bestaat de statutaire directie van HTM Personenvervoer uit twee leden, een algemeen directeur en een financieel directeur. Naast een personele unie op directieniveau tussen HTM Personenvervoer en HTM Railinfra is er ook een personele unie op het niveau van de commissarissen, in die zin dat de drie leden van de RvC van HTM Beheer BV qualitate qua lid zijn van de RvC van HTM Personenvervoer. Naast deze drie commissarissen uit HTM Beheer zijn er ook twee commissarissen die worden voorgedragen door Abellio Nederland.

Risicomanagement

HTM heeft risicomanagement op een pragmatische, relevante wijze ingericht. In de operationele uitvoering zijn op vele manieren zekerheden ingebouwd om een betrouwbare en punctuele dienstverlening waar te maken. Binnen de financiële beheersing is nadrukkelijk aandacht voor kostenbeheersing en afstemming tussen inkomende en uitgaande geldstromen. Projecten worden op basis van PRINCE II methodieken gerealiseerd. Binnen deze methodiek is specifiek aandacht voor projectrisico's. In 2013 is een aanvang gemaakt met de ontwikkeling van een risicobeheersysteem.

Jaarrekening 2013

Geconsolideerde balans per 31 december 2013

in duizenden euro's,
na voorgestelde resultaatverdeling

		31 dec. 2013	31 dec. 2012
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	(1)	366.725	486.249
Financiële vaste activa	(2)	<u>6.425</u>	<u>12.669</u>
		373.150	498.918
Vlottende activa			
Vorraden	(3)	11.684	11.998
Onderhanden projecten	(4)	1.419	-
Vorderingen	(5)	30.481	41.290
Liquide middelen	(6)	<u>41.974</u>	<u>84.365</u>
		85.558	137.653
		<u>458.708</u>	<u>636.571</u>
PASSIVA			
Groepsvermogen	(7)	93.007	93.007
Vorzieningen	(8)	6.418	10.365
Langlopende schulden	(9)	267.363	422.871
Kortlopende schulden	(10)	91.920	110.328
		<u>458.708</u>	<u>636.571</u>

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2013

in duizenden euro's,		2013	2012
Overheidsbijdragen lijndienstvervoer	(11)	131.504	152.014
Opbrengsten personenvervoer	(12)	114.562	95.787
Overige opbrengsten	(13)	<u>26.958</u>	<u>22.353</u>
Som der bedrijfsopbrengsten		273.024	270.154
Personeelskosten	(14)	126.676	128.343
Afschrijvingen	(15)	31.134	31.413
Bijzondere waardeverminderingen	(16)	1.351	15.380
Overige kosten	(17)	<u>87.123</u>	<u>70.574</u>
Som der bedrijfslasten		246.284	245.710
Bedrijfsresultaat		26.740	24.444
Financiële lasten en baten	(18)	<u>13.268</u>	<u>11.891</u>
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		13.472	12.553
Vennootschapsbelasting	(19)	197	42
Resultaat deelneming	(20)	<u>2.274</u>	-
		2.077	42
Netto resultaat		<u>15.549</u>	<u>12.511</u>

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2013

in duizenden euro's,

		2013	2012
KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN			
Bedrijfsresultaat		26.740	24.444
Afschrijvingen excl. verkoopresultaat (15)		31.136	33.250
Bijzondere waardeverminderingen (16)		1.351	15.380
Dotatie voorzieningen	(8)	1.475	2.594
Onttrekking voorzieningen	(8)	<u>-5.571</u>	<u>-6.361</u>
Veranderingen in voorzieningen		-4.096	-3.767
Vorraden	(3)	364	-38
Onderhanden projecten	(4)	-1.419	-
Vorderingen	(5)	10.677	-13.128
Kortlopende schulden	(10)	<u>-15.832</u>	<u>2.200</u>
Veranderingen in werkkapitaal		-6.210	-10.966
Rentelasten	(18)	-14.443	-17.123
Rentebaten	(18)	1.175	5.232
		<u>-13.268</u>	<u>-11.891</u>
Vennootschapsbelasting	(19)	229	-42
Kasstroom uit overige activiteiten		-13.039	-11.933
Kasstroom uit operationele activiteiten		35.882	46.408
KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN			
Investerings in materiële vaste activa	(1)	-57.677	-19.026
Verwerving 50 % HTM Buzz B.V.		1.694	-
Desinvesteringen materiële vaste activa	(1)	2.302	28.689
Deconsolidatie HTM Railinfra B.V.	(1)	-34.959	-
Investerings in financiële vaste activa	(2)	<u>56</u>	<u>-8.831</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-88.583	832
KASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN			
Ontvangsten uit langlopende schulden	(9)	16.613	-
Dividend uitkering	(7)	-6.256	-
Aflossingen langlopende schulden	(9)	-	-16.775
Leasecontract	(9)	<u>-45</u>	<u>-36</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		10.312	-16.811
Netto kasstroom		<u>-42.390</u>	<u>30.429</u>
Beginstand liquide middelen (6)		84.365	53.936
Mutatie		-42.390	30.429
Eindstand liquide middelen (6)		<u>41.975</u>	<u>84.365</u>

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Algemene toelichting

Algemeen

De activiteiten van HTM Personenvervoer N.V. omvatten het openbaar vervoer met Rail, RandstadRail en Bus in de regio Den Haag. Commerciële activiteiten betreffen het verzorgen van besloten vervoer per bus, taxivervoer en consultancy. De hoofdvestiging van HTM Personenvervoer N.V. is gevestigd aan Koningin Julianaplein 10 te Den Haag, hetgeen eveneens het statutaire vestigingsadres is.

Groepsverhoudingen

HTM Beheer B.V. te Den Haag staat aan het hoofd van de groep HTM Personenvervoer N.V. te Den Haag.

Juridische structuur

HTM Beheer B.V. is per 9 oktober 2013 door de gemeente Den Haag opgericht. Per 14 oktober 2013 heeft gemeente Den Haag haar aandelen in HTM Personenvervoer N.V. verkocht aan HTM Beheer B.V. HTM Beheer B.V. heeft 49% van de aandelen in HTM Personenvervoer N.V. verkocht aan een derde partij. HTM Personenvervoer N.V. heeft per 14 oktober 2013 de aandelen in HTM Railinfra B.V. verkocht aan HTM Beheer B.V. HTM Personenvervoer N.V. heeft per 31 december 2013 50% van de aandelen van HTM Buzz B.V. overgenomen. Daarmee houdt HTM Personenvervoer N.V. per ultimo 2013 weer 100% van de aandelen HTM Buzz B.V.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij (gemeente Den Haag, HTM Beheer B.V. en Abellio Nederland B.V. als aandeelhouders van HTM Personenvervoer N.V.). De bestuurders en commissarissen zijn eveneens verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van HTM Personenvervoer N.V. zich verschillende oordelen en worden schattingen gemaakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn ten opzichte van het voorgaande boekjaar niet gewijzigd. De inkomsten uit de zogenaamde 'missing check outs' worden met ingang van 2013 onder de bedrijfsopbrengsten verantwoord in plaats van onder de overige kosten.

Acquisitie en desinvesteringen van groepsmaatschappijen

Vanaf de overnamedatum worden de resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De overnamedatum is het moment dat overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend op de desbetreffende vennootschap.

De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of het equivalent hiervan dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Indien de verkrijgingsprijs lager is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, dan wordt het verschil (negatieve goodwill) als overlopende passiefpost opgenomen.

De maatschappijen die in de consolidatie betrokken zijn, blijven in de consolidatie opgenomen tot het moment dat zij worden verkocht; deconsolidatie vindt plaats op het moment dat de beslissende zeggenschap wordt overgedragen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen op geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Grondslagen voor consolidatie

Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens opgenomen van HTM Personenvervoer N.V. samen met haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin HTM Personenvervoer N.V. direct of indirect overheersende zeggenschap kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enige andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op balansdatum.

De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld. Wanneer er sprake is van een belang in een joint venture, dan wordt het desbetreffende belang proportioneel geconsolideerd. Van een joint venture is sprake indien als gevolg van een overeenkomst tot samenwerking de zeggenschap door de deelnemers gezamenlijk wordt uitgeoefend.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd, voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de Groep zijn gerealiseerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden ook geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor de groep.

De in de consolidatie van HTM Personenvervoer N.V. begrepen vennootschappen zijn:

HTM Railvoertuigen B.V.	100%	Den Haag
HTM Commercial Actions B.V.	100%	Den Haag
• HTM Specials B.V.	100%	Den Haag
• Vreugdetours B.V.	100%	Maasdijk
• Personenvervoer Drechtsteden B.V.	100%	Dordrecht
• Lotax Taxibedrijf B.V.	100%	Dordrecht
• HTM Services B.V.	100%	Den Haag
• HTM Vastgoed B.V.	100%	Den Haag
• HTM Consultancy B.V.	100%	Den Haag
• HTM International B.V.	100%	Den Haag
HTM Buzz B.V.	50% - 100%	Den Haag
Niet geconsolideerde deelnemingen *)		
• Trans Link Systems B.V.	6,25%	Amersfoort
• Mena Rail	2%	Cairo/Egypte

*) Betreft deelnemingen van HTM Commercial Actions B.V.

HTM Buzz - joint venture

HTM Buzz B.V. is tot 31 december 2013 aan te merken als een joint venture waarbij de zeggenschap met de andere vennoot gezamenlijk werd uitgeoefend. Per 31 december 2013 heeft HTM Personenvervoer 50% van de aandelen in HTM Buzz B.V. overgenomen van de andere vennoot. Gezien het verloop van de zeggenschapsverhoudingen is het resultaat van HTM Buzz B.V. over 2013 voor 50% opgenomen in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening van HTM Personenvervoer N.V. en de balans van HTM Buzz B.V. per 31 december 2013 voor 100%.

Deconsolidatie HTM Railinfra B.V.

In het kader van de Herstructureringsovereenkomst 2013 heeft HTM Personenvervoer N.V. per 14 oktober 2013 alle aandelen in HTM Railinfra B.V. overgedragen aan HTM Beheer B.V. De resultaten van HTM Railinfra B.V. zijn tot en met 14 oktober 2013 opgenomen in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening van HTM Personenvervoer N.V.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De cijfers zijn weergegeven in duizenden euro's.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen verkrijgingsprijs. In de balans, de winst-en-verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten zoals aankoopkosten en betaalde rente aan financiële instellingen over termijnbetalingen voor in aanbouw zijnde voertuigen, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen en kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de vervaardiging inclusief installatiekosten.

De egalisatierekening investeringssubsidies wordt in mindering gebracht op de materiële vaste activa. Het betreft met name overheidsbijdragen voor railinfrastructuur. De afschrijvingen op de activa gefinancierd met deze overheidsbijdragen komen ten laste van de exploitatierekening. Toerekening van de investeringssubsidies aan het resultaat vindt plaats op basis van de gebruiksduur van de betreffende activa.

De materiële vaste activa waarvan de vennootschap krachtens een financiële leaseovereenkomst de economische eigendom heeft, worden geactiveerd. De uit de financiële leaseovereenkomst voortvloeiende verplichting wordt als schuld verantwoord. De in de toekomstige leasetermijnen begrepen interest wordt gedurende de looptijd van de financiële leaseovereenkomst ten laste van het resultaat gebracht.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de materiële vaste activa is geen voorziening voor groot onderhoud gevormd. De kosten worden rechtstreeks in het resultaat verantwoord.

Werken in uitvoering betreffen hoofdzakelijk de aanschaf van de nieuwe tramvoertuigen. De werken worden gewaardeerd tegen de bestede materiaal- en arbeidskosten, vermeerderd met de bouwrente.

Financiële vaste activa

Deelnemingen

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover HTM Personenvervoer N.V. in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt hiervoor een voorziening getroffen. De eerste waardering van gekochte deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Voor de vervolgwaardering worden de grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening, uitgaande van de waarden bij eerste waardering.

Minderheidsdeelnemingen

Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een bijzondere waardevermindering vindt waardering plaats tegen de realiseerbare waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de winst-en-verliesrekening. Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Leasevorderingen op participanten en op maatschappijen waarin wordt deelgenomen

De vennootschap beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzondere-waardeverminderingsverlies wordt direct als een last verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Vorraden

Vorraden grond-en hulpstoffen, materialen en onderdelen worden gewaardeerd tegen de gemiddelde inkoopprijs of lagere opbrengstwaarde. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incourantheid van de voorraden.

Onderhanden projecten

De post onderhanden projecten in opdracht van derden bestaat uit het saldo van gerealiseerde projectkosten, toegerekende winst, en indien van toepassing, verwerkte verliezen en reeds gedeclareerde termijnen. Onderhanden projecten worden afzonderlijk in de balans onder vlottende activa gepresenteerd. Indien het een creditstand vertoont worden deze gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

De gerealiseerde projectkosten bestaan uit materiaalkosten, directe loon-en productiekosten, een opslag voor indirecte kosten, bouwrente en overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

De projecten omvatten hoofdzakelijk realisatie, beheer en onderhoud van (rail)infrastructuur en tramvoertuigen in opdracht van HTM Railinfra B.V., HTM Railvoertuigen B.V., stadsgewest Haaglanden en gemeente Den Haag. Resultaten worden verantwoord naar rato van de voortgang van projecten (percentage of completion), rekening houdend met voorzienbare verliezen. Uitgaven voor projectkosten voor nog niet verrichte prestaties worden opgenomen onder de voorraden.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden, tenzij deze in aanmerking komen voor verrekening. In die gevallen vindt saldering plaats. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Indien de vennootschap eigen aandelen inkoopt, wordt de verkrijgingsprijs van de ingekochte aandelen in mindering gebracht op de overige reserves, of op andere reserves mits de statuten dit toestaan, totdat deze aandelen worden ingetrokken of worden verkocht. Indien ingekochte aandelen worden verkocht, komt de opbrengst uit verkoop ten gunste van de overige reserves of andere reserves in het eigen vermogen. De opbrengst komt ten gunste van de reserve waarop eerder de inkoop van deze aandelen in mindering is gebracht.

Kosten die direct samenhangen met de inkoop, verkoop en/of uitgifte van nieuwe aandelen worden rechtstreeks ten laste gebracht van het eigen vermogen, onder verrekening van relevante winstbelastingeffecten. Overige rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen worden eveneens verwerkt onder verrekening van relevante winstbelastingeffecten.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Bedrijfstakpensioenfondsen

De pensioenregelingen van HTM Personenvervoer N.V. en HTM Specials B.V. zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds. In de jaarrekening zijn deze regelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering.

HTM Personenvervoer N.V. is voor haar pensioenregeling aangesloten bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP (Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds). De dekkingsgraad van het ABP per eind december 2013 was 105,9% (2012: 96%). HTM Personenvervoer N.V. heeft in het geval van een tekort bij het ABP geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen, anders dan hogere toekomstige premies.

De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

HTM Specials B.V. is voor haar pensioenregeling aangesloten bij het bedrijfstakpensioenfonds Beroepsvervoer. De dekkingsgraad van dit pensioenfonds per eind december 2013 was 109,9 % (2012: 105,8%). Dit is in overeenstemming met het vereiste wettelijke minimum van 105%.

Jubilea voorziening

De voorziening voor jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans.

Latente belastingverplichtingen

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de boekwaarden die in deze jaarrekening gevolgd worden anderzijds. De berekening van de latente belastingvorderingen en -verplichtingen geschiedt tegen de belastingtarieven die op het einde van het verslagjaar gelden, of tegen de tarieven die in de komende jaren gelden, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld.

Latente belastingvorderingen uit hoofde van verrekenbare verschillen en beschikbare voorwaartse verliescompensatie worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee verliezen kunnen worden gecompenseerd en verrekeningsmogelijkheden kunnen worden benut. Latente belastingverplichtingen worden gewaardeerd op nominale waarde, tenzij anders vermeld.

Overige voorzieningen

De overige voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde van de voor de afwikkeling van de voorziening naar verwachting noodzakelijke uitgaven.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Langlopende schulden

Rentedragende leningen en schulden worden nominaal gewaardeerd. De rente-en aflossingsverplichtingen voor komend jaar zijn onder de kortlopende schulden opgenomen.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen.

Afgeleide financiële instrumenten

HTM Railvoertuigen B.V. past kostprijs-hedge-accounting toe voor de renteswaps die ervoor zorgen dat bepaalde variabel rentende schulden worden omgezet in vastrentende leningen. Indien van toepassing wordt het ineffektieve deel van de waardeveranderingen van de renteswaps verantwoord in de winst-en-verliesrekening onder de financiële baten en lasten.

Bij het toepassen van kostprijs-hedge-accounting is de eerste waardering en de grondslag van verwerking in de balans en de resultaatbepaling van het hedge-instrument afhankelijk van de afgedekte post. Dit betekent het volgende:

- indien de afgedekte post tegen kostprijs in de balans wordt verwerkt, wordt ook het derivaat tegen kostprijs gewaardeerd;
- zolang de afgedekte post in de kostprijs-hedgerelatie nog niet in de balans verwerkt wordt, wordt het hedge-instrument niet geherwaardeerd. Dit geldt bijvoorbeeld in geval van de hedge van het valutarisico van een toekomstige transactie.
- Indien de afgedekte post een monetaire post in vreemde valuta betreft die in de balans is opgenomen, wordt het derivaat, voor zover het valuta-elementen in zich heeft, ook gewaardeerd tegen de periode-eindekoers.

Indien het derivaat valuta-elementen in zich heeft, wordt het verschil tussen de contante koers die geldt op het moment van afsluiten van het derivaat en de termijnkoers waartegen het derivaat zal worden afgewikkeld geamortiseerd over de looptijd van het derivaat.

Het ineffektieve deel van de hedgerelatie wordt direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

De vennootschap past kostprijs-hedge-accounting toe voor de renteswaps die ervoor zorgen dat bepaalde variabel rentende schulden worden omgezet in vastrentende leningen. Het ineffektieve deel van de waardeverandering van de renteswaps wordt verantwoord in de winst-en-verliesrekening onder de financiële baten en lasten.

Risicobeheersing

HTM loopt als gevolg van haar bedrijfsactiviteiten prijs-, krediet-, markt-, rente-, liquiditeits- en kasstroom-risico's. In de operationele activiteiten worden, voor zover door HTM zelf beïnvloedbaar, continue beheersmaatregelen genomen om deze risico's op een aanvaardbaar niveau te houden. Financieringen worden alleen aangegaan mits de gemeente Den Haag daarvoor garanties heeft afgegeven. Het renterisico wordt in passende gevallen afgedekt door middel van renteswaps.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd, verliezen reeds zodra zij voorzienbaar zijn.

Bedrijfsopbrengsten

Concessie rail

De concessie voor de exploitatie van Rail en RandstadRail in het Stadsgewest Haaglanden heeft een looptijd tot en met 2016. HTM ontvangt als concessiehouder een jaarlijkse exploitatiebijdrage (concessievergoeding) voor de uitvoering van de concessie, zoals vastgelegd in de subsidiebeschikking, afgegeven door Stadsgewest Haaglanden. De concessiehouder heeft het recht en de plicht bij beëindiging van de overeenkomst lightrailvoertuigen en infrastructuur aan de nieuwe concessiehouder beschikbaar te stellen.

Concessie bus

De concessie voor de exploitatie van Bus door HTM Personenvervoer N.V., is beëindigd per 9 december 2012. Per deze datum is de busconcessie door het Stadsgewest Haaglanden gegund aan HTM Buzz. De looptijd van deze concessie is 7 jaar en eindigt derhalve op 8 december 2019. HTM Buzz B.V. ontvangt als concessiehouder een jaarlijkse exploitatiebijdrage voor de uitvoering van de concessie, zoals vastgelegd in de subsidiebeschikking afgegeven door het Stadsgewest Haaglanden. De concessiehouder heeft het recht en de plicht bij beëindiging van de overeenkomst materieel aan de opdrachtgever te verkopen.

Overheidsbijdragen lijndienstvervoer

De overheidsbijdragen voor het openbaar vervoer zijn gebaseerd op de exploitatieovereenkomst tussen HTM en de opdrachtgever Stadsgewest Haaglanden. Deze bijdragen zijn voor rail gebaseerd op de door HTM Personenvervoer N.V. uitgebrachte offerte 2011-2016, het afsprakenkader over de exploitatieovereenkomst Rail 2012-2017 en de beschikking 2013.

Overheidsbijdragen worden verantwoord indien er een redelijke mate van zekerheid is dat de bijdrage zal worden ontvangen en dat aan alle relevante voorwaarden zal worden voldaan. Overheidsbijdragen bestaan uit exploitatiebijdragen en investeringsbijdragen. Exploitatiebijdragen worden ten gunste van het resultaat gebracht in het jaar waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen. Investeringsubsidies worden in mindering gebracht op het geïnvesteerde bedrag.

Opbrengsten personenvervoer

• OV-chipkaart

De omzet uit het saldo reizen door middel van de OV-chipkaart is direct voor 100% beschikbaar voor HTM. De landelijk geldige abonnementsvormen (waaronder de OV-jaarkaart en stad-/streek-supplementen) alsmede de (regionale) sterabonnementsvormen zijn eveneens als reisproduct op de OV-chipkaart geplaatst. De opbrengst uit deze abonnementsvormen wordt verdeeld door de Commissie Verdeling Sterabonnements (CVS) over de vervoerders.

- **Plaatsbewijzen**

In deze post is begrepen het aandeel van HTM in de landelijke opbrengst van verkochte plaatsbewijzen. Dit aandeel is bepaald op basis van verdeelsleutels vastgesteld door CVS onder verantwoordelijkheid van de 'Decentrale Overheden' (provincies en kaderwet gebieden). De definitieve opbrengst van verkochte plaatsbewijzen over enig boekjaar wordt in de loop van het hierop volgend jaar verwacht. De in de jaarrekening verantwoorde opbrengst verkoop OV-plaatsbewijzen is een zo betrouwbaar mogelijke inschatting, gebaseerd op de laatst bekende informatie bij het opstellen van de jaarrekening.

- **Studentenkaart**

Onder de opbrengsten is tevens begrepen de aan HTM toegerekende vergoeding van de studenten OV-jaarkaart. De effecten van de definitieve afrekeningen worden verwerkt in het desbetreffende boekjaar waarin deze plaatsvinden.

- **Besloten vervoer**

De opbrengsten uit besloten vervoer zijn nagenoeg volledig contractueel vastgelegd.

Overige opbrengsten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

De overige opbrengsten bevatten onder meer de ontvangen bijdragen van het Stadsgewest Haaglanden, de gemeente Den Haag en HTM Railinfra B.V. voor de in opdracht van die partijen uitgevoerde infrastructurele werken. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Mutatie geactiveerde eigen productie

Onder geactiveerde eigen productie worden verantwoord de verandering van de te activeren kosten voor de fabricage, wijziging of completering van kapitaalgoederen en magazijnartikelen.

Subsidies

HTM Personenvervoer N.V. verwerkt op het moment van de daadwerkelijke ontvangst de subsidies in het resultaat, met uitzondering van de investeringssubsidies.

Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis, met inachtneming van de hiervoor vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

Personeelskosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

HTM Personenvervoer en haar dochtermaatschappijen hebben alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Afschrijvingen materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële lasten en baten

Financiële lasten en baten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Te ontvangen dividenden van niet op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen, worden verantwoord zodra HTM het recht hierop heeft verkregen en deze daadwerkelijk verwacht te ontvangen.

Voorzienbare verplichtingen en mogelijke verliezen als gevolg van verplichte aflossing van langlopende leningen worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Activeren van rentelasten

Rentelasten worden geactiveerd gedurende de periode van vervaardiging van een actief, indien het een aanmerkelijke hoeveelheid tijd vergt om het actief gebruiksklaar te maken. De te activeren rente wordt berekend op basis van de verschuldigde rente over de voor de vervaardiging opgenomen leningen en op basis van de gewogen rentevoet van leningen die niet specifiek aan de vervaardiging van het actief zijn toe te rekenen, in verhouding tot de uitgaven en periode van vervaardiging.

Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst-en-verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

De commerciële deelnemingen van HTM Personenvervoer N.V. en HTM Buzz B.V. (tot 29 april 2013) vallen onder het regime van de vennootschapsbelasting. De activiteiten van HTM Personenvervoer N.V. en HTM Railvoertuigen B.V. kwalificeren niet voor de vennootschapsbelasting.

Toelichting op de geconsolideerde balans

in duizenden euro's,	31 dec. 2013	31 dec. 2012
VASTE ACTIVA		
1. Materiële vaste activa		
Terreinen en gebouwen incl. installaties	4.566	32.105
Rijdend materieel	266.420	271.697
Bedrijfsauto's	1.961	1.482
Machines en inventaris	14.565	18.529
Spoorbaan en bovenleiding met toebehoren	-	151.604
	<u>287.512</u>	<u>475.417</u>
Egalisatierekening investeringssubsidies	-	-30.711
Werken in uitvoering:		
Werken	79.213	41.583
Investeringsubsidies	-	-40
	<u>79.213</u>	<u>41.543</u>
	<u>366.725</u>	<u>486.249</u>

Het verloop van deze posten is als volgt:

Overzicht 1/2

in duizenden euro's	Terreinen & gebouwen incl. installaties	Rijdend materieel	Bedrijfsauto's
Aanschafwaarde per 31 december 2012	85.890	477.472	5.896
Af: Afschrijvingen t/m 31 december 2012	-53.785	-205.775	-4.414
Boekwaarde per 31 december 2012	<u>32.105</u>	<u>271.697</u>	<u>1.482</u>
Mutaties 2013:			
Investerings	2.670	703	1.111
Consolidatie HTM Buzz B.V. aanschafwaarde	-	11.555	-
Desinvesteringen aanschafwaarde	-5.544	-	-773
Deconsolidatie HTM Railinfra B.V. aanschafwaarde	-69.282	-	-
Consolidatie HTM Buzz B.V. cum. afschrijvingen	-	-1.752	-
Desinvesteringen cum. afschrijvingen	3.326	-	740
Deconsolidatie HTM Railinfra B.V. cum. afschrijvingen	43.289	-	-
Afschrijvingen	-1.772	-14.673	-599
Bijzondere waardeverminderingen	-226	-1.110	-
	<u>-27.539</u>	<u>-5.277</u>	<u>479</u>
Aanschafwaarde per 31 december 2013	13.734	489.730	6.234
Af: Afschrijvingen t/m 31 december 2013	-9.168	-223.310	-4.273
Boekwaarde per 31 december 2013	<u>4.566</u>	<u>266.420</u>	<u>1.961</u>

De afschrijvingstermijnen van bovengenoemde materiële vaste activa zijn:

- Gebouwen 50 jaar
- Gebouwen: installaties 5 - 20 jaar
- Rijdend materieel 8 - 30 jaar
- Bedrijfsauto's 4 - 7 jaar

Op terreinen wordt niet afgeschreven.

In het jaar van aanschaf wordt naar rato afgeschreven.

Waardevermindering materiële vaste activa

In 2013 is een waardevermindering opgenomen van afgerond € 1,4 miljoen. Hiervan heeft € 1,1 miljoen betrekking op de verminderde inzetbaarheid van dieselbussen. De overige afwaarderingen van € 0,3 miljoen hebben betrekking op ICT. De gehanteerde waarden zijn gebaseerd op inschattingen van het management.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Overzicht 2/2

in duizenden euro's	Machines & inventaris	Spoorbaan & bovenleiding met toebehoren	Egalisatie- rekening Investerings- subsidies
VASTE ACTIVA			
1. Materiële vaste activa			
Aanschafwaarde per 31 december 2012	53.489	285.917	-78.443
Af: Afschrijvingen t/m 31 december 2012	-34.960	-134.313	47.732
Boekwaarde per 31 december 2012	18.529	151.604	-30.711
Mutaties 2013:			
Investeringsen	1.687	6.795	-
Consolidatie HTM Buzz B.V. aanschafwaarde	-	-	-
Desinvesteringen aanschafwaarde	-	-111	-
Deconsolidatie Railinfra B.V. aanschafwaarde	-	-292.601	78.164
Consolidatie HTM Buzz B.V. cum. afschrijvingen	-	-	-
Desinvesteringen cum. afschrijvingen	-	60	-
Deconsolidatie HTM Railinfra B.V. cum. afschrijvingen	-	146.009	-50.755
Afschrijvingen	-5.636	-11.756	3.302
Bijzondere waardeverminderingen	-15	-	-
	<u>-3.964</u>	<u>-151.604</u>	<u>30.711</u>
Aanschafwaarde per 31 december 2013	55.176	-	-279
Af: Afschrijvingen t/m 31 december 2013	-40.611	-	279
Boekwaarde per 31 december 2013	14.565	-	-

De afschrijvingstermijnen van bovengenoemde materiële vaste activa zijn:

- Machines en inventaris 3 - 15 jaar
- Spoorbaan en bovenleiding met toebehoren 10 - 20 jaar
- Egalisatierekening investeringssubsidies 10 - 20 jaar

In het jaar van aanschaf wordt naar rato afgeschreven.

Werken in uitvoering

in duizenden euro's	Investerings- subsidies	Werken	Totaal
VASTE ACTIVA			
1. Materiële vaste activa			
Aanschafwaarde per 31 december 2012	-40	41.583	871.764
Af: Afschrijvingen t/m 31 december 2012	-	-	-385.515
Boekwaarde per 31 december 2012	-40	41.583	486.249
Mutaties 2013:			
Investeringen	-2.357	47.068	57.677
Consolidatie HTM Buzz B.V. aanschafwaarde	-	-	11.555
Desinvesteringen aanschafwaarde	-	-	-6.428
Deconsolidatie Railinfra B.V. aanschafwaarde	-	-	-283.719
Consolidatie HTM Buzz B.V. cum. afschrijvingen	-	-	-1.752
Desinvesteringen cum. afschrijvingen	-	-	4.126
Deconsolidatie HTM Railinfra B.V. cum. afschrijvingen	2.397	-9.439	131.501
Afschrijvingen	-	-	-31.134
Bijzondere waardeverminderingen	-	-	-1.351
	40	37.629	-119.525
Aanschafwaarde per 31 december 2013	-	79.213	643.808
Af: Afschrijvingen t/m 31 december 2013	-	-	-277.083
Boekwaarde per 31 december 2013	-	79.213	366.725

In 2013 is € 1,3 miljoen (2012: € 0,8 miljoen) aan bouwrente geactiveerd.

Toelichting op de geconsolideerde balans

in duizenden euro's

	31 dec. 2013	31 dec. 2012
VASTE ACTIVA		
2. Financiële vaste activa		
Deelnemingen	6.120	3.838
Leasevorderingen >1 jaar op participanten en op maatschappijen waarin wordt deelgenomen	305	8.831
	6.425	12.669
Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:		
Deelnemingen		
Stand 1 januari 2013	3.838	3.838
Mutaties 2013:		
Terugneming waardevermindering Trans Link Systems B.V.	2.282	-
Stand per 31 december 2013	6.120	3.838

Terugnemen waardevermindering Trans Link Systems B.V.

De teruggenomen waardevermindering van afgerond € 2,3 miljoen houdt verband met de actuele inzichten in de waardering van dit minderheidsbelang rekening houdend met de verbeterde prognoses.

Leasevorderingen > 1 jaar op participanten en op maatschappijen waarin wordt deelgenomen

Voor een specificatie van de leasevorderingen > 1 jaar op participanten en op maatschappijen waarin wordt deelgenomen wordt verwezen naar de toelichting op de vennootschappelijke jaarrekening.

De financiële vaste activa hebben een resterende looptijd langer dan een jaar.

in duizenden euro's

31 dec. 2013

31 dec. 2012

VLOTTENDE ACTIVA

3. Voorraden

De post voorraden bestaat uit materialen en reserveonderdelen ten behoeve van:

Railmaterieel	7.903	8.661
Busmaterieel	467	448
Infra	2.842	2.720
Brandstof	27	86
Overige	858	901
	<u>12.097</u>	<u>12.816</u>
Af: Voorziening	413	818
	<u>11.684</u>	<u>11.998</u>

4. Onderhanden projecten

HTM Railinfra B.V.

Projectkosten	9.998	1.473
Gedeclareerde termijnen	-9.998	-1.473
	<u>-</u>	<u>-</u>

Overige projecten

Projectkosten	10.078	-
Gedeclareerde termijnen	-8.659	-
	<u>1.419</u>	<u>-</u>

Totaal onderhanden projecten

1.419 -

Toelichting op de geconsolideerde balans

in duizenden euro's

31 dec. 2013

31 dec. 2012

VLOTTENDE ACTIVA

4. Onderhanden projecten

Totaal projecten met een debetsaldo	2.534	-
Totaal projecten met een creditsaldo	-1.115	-
Saldo onderhanden projecten	<u>1.419</u>	<u>-</u>

HTM Personenvervoer N.V. realiseert projecten op het gebied van (rail)infrastructuur en tramvoertuigen. Zij voert deze projecten uit in opdracht van HTM Railinfra B.V., HTM Railvoertuigen B.V., stadsgewest Haaglanden en gemeente Den Haag. De bestede projectkosten voor opdrachten vanuit HTM Railinfra B.V. en HTM Railvoertuigen B.V. worden per verslagperiode doorberekend. Het saldo van die onderhanden projecten bedraagt bij de vennootschap per ultimo boekjaar derhalve € 0. Het saldo van de overige onderhanden projecten is met ingang van 2013 opgenomen in de balans als onderhanden projecten. De vergelijkende cijfers zijn hier niet op aangepast, in voorgaande boekjaren waren deze saldi opgenomen onder transitorische posten.

5. Vorderingen

Debiteuren	17.684	14.716
Af: voorziening dubieuze debiteuren	286	407
	<u>17.398</u>	<u>14.309</u>
HTM Buzz B.V.	-	259
Vennootschapsbelasting	197	588
Consignatieverstrekking personeel	619	535
Overige vorderingen en overlopende activa	12.267	25.599
	<u>30.481</u>	<u>41.290</u>

Met uitzondering van de consignatieverstrekking personeel hebben de vorderingen een resterende looptijd < 1 jaar.

6. Liquide middelen

Callgeldleningen u/g	20.000	25.000
Banken	21.902	59.246
Kas	72	119
	<u>41.974</u>	<u>84.365</u>

De liquide middelen staan vrij ter beschikking van de vennootschap.

Toelichting op de geconsolideerde balans

PASSIVA

7. Groepsvermogen

Voor een specificatie van het eigen vermogen wordt verwezen naar de toelichting op de vennootschappelijke balans.

in duizenden euro's	31 dec. 2013		31 dec. 2012	
8. Voorzieningen				
Personele voorzieningen		5.441		9.238
Latente belastingverplichtingen		52		17
Overige voorzieningen				
Schade	815		1.110	
Overige	110		-	
		925		1.110
		6.418		10.365
Waarvan:				
Looptijd < 1 jaar		2.348		5.494
Looptijd > 1 jaar		4.070		4.871

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	Personele voorzieningen	Latente belasting verplichtingen	Overige voorzieningen	Totaal
Stand 1 januari 2013	9.238	17	1.110	10.365
Bij: dotaties	1.122	-	353	1.475
Af: onttrekkingen	5.068	-35	538	5.571
	5.292	52	925	6.269
Bij: consolidatie HTM Buzz B.V.	149	-	-	149
Stand 31 december 2013	5.441	52	925	6.418

Onder de personele voorzieningen zijn opgenomen:

Jubileumuitkeringen

De voorziening jubileumuitkeringen is gevormd in verband met jubileumaanspraken voor de komende 10 jaar, voortkomend uit CAO afspraken, er is gerekend met een disconteringsvoet van 3,0%. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde.

WAO/IP/WW

De voorziening WAO/IP/WW is gevormd in verband met personeel dat door een bedrijfsongeval arbeidsongeschikt verklaard is.

Reorganisatie en mobiliteitscentrum

De voorziening reorganisatie en mobiliteitscentrum is gevormd in verband met noodzakelijke herstructureringen en de hieruit voortvloeiende financiële verplichtingen.

Wachtgeldregeling

De voorziening wachtgeldregeling is gevormd voor personeelsleden die in de wachtgeldregeling vallen conform de CAO.

Onder de overige voorzieningen zijn opgenomen:

Schade

De voorziening schade is gevormd door een raming van de verwachte economische gevolgen van de schadeclaims, waaruit verplichtingen kunnen voortvloeien uit hoofde van het eigen risico-deel voor letselschaden en schades aan railvoertuigen.

Belastingverplichtingen

De voorziening voor latente belastingverplichtingen is gevormd voor verschillen tussen de bedrijfseconomische en fiscale afschrijvingsmethodiek.

Toelichting op de geconsolideerde balans

in duizenden euro's	31 dec. 2013	31 dec. 2012
PASSIVA		
9. Langlopende schulden		
Een specificatie van de langlopende schulden is als volgt:		
Kredietinstellingen	267.264	422.727
Leasecontract	99	144
	<u>267.363</u>	<u>422.871</u>
Kredietinstellingen		
Specificatie naar rentepercentage:		
2 tot 3 %	127.740	97.027
3 tot 4 %	-	74.000
4 tot 5 %	139.524	251.700
	<u>267.264</u>	<u>422.727</u>
Looptijd van de leningen		
2-5 jaar	267.264	369.678
langer dan 5 jaar	-	53.049
	<u>267.264</u>	<u>422.727</u>

De reële waarde van het rentederivaat bedraagt ultimo 2013 -€ 1,8 miljoen (2012: -€ 2,8 miljoen).
De boekwaarde bedraagt € 0.

Er is geen ineffectief deel van de waardeveranderingen van de renteswaps van toepassing.

10. Kortlopende schulden

Schulden aan kredietinstellingen	6.387	17.119
Aflossingen leasecontract < 1 jaar	40	34
Crediteuren	7.466	5.978
Schulden aan participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen	15.549	6.255
Omzetbelasting	952	145
Loonheffing en premies sociale verzekeringen	3.732	6.141
Pensioenpremies	1.709	1.616
Overige schulden en overlopende passiva	56.085	73.040
	<u>91.920</u>	<u>110.328</u>

De resterende looptijd van de kortlopende schulden is < 1 jaar.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Concessies

HTM beschikt over een concessie voor de exploitatie van Rail in de regio Haaglanden met een looptijd tot en met 2016. De concessie voor de exploitatie Bus door HTM Personenvervoer N.V. is per 9 december 2012 beëindigd en werd per deze datum voortgezet door HTM Buzz B.V. waarin door HTM Personenvervoer N.V. voor 50% werd deelgenomen. Per 31 december 2013 heeft HTM Personenvervoer N.V. weer 100% van de aandelen HTM Buzz B.V. in haar bezit. De looptijd van de busconcessie is 7 jaar en eindigt derhalve op 8 december 2019.

Investeringsverplichtingen

De met leveranciers aangegane investeringsverplichtingen terzake tramvoertuigen bedragen per 31 december 2013 € 115 miljoen. Totaal aanbetaald is € 67 miljoen. De ten behoeve van railinfrastructurele projecten aangegane verplichtingen bedragen per 31 december 2013 € 3.9 miljoen.

Lening-, kredietfaciliteiten, bankgaranties en borgstellingen

HTM Personenvervoer N.V. beschikt over een kredietfaciliteit van € 10,0 miljoen.

Van derden hebben wij bankgaranties ontvangen voor een bedrag van € 0,5 miljoen.

Aan derden zijn bankgaranties afgegeven voor een bedrag van € 1,3 miljoen.

Door derden aan banken verstrekte borgstellingen gerelateerd aan leningen bedragen € 81,1 miljoen.

Leaseverplichtingen

HTM Personenvervoer N.V. heeft operational leaseverplichtingen. De verplichting voor komend boekjaar bedraagt circa € 0,5 miljoen. De verplichting voor de jaren 2015-2018 bedraagt circa € 1,3 miljoen.

Huurovereenkomsten

Uit hoofde van vier door HTM Personenvervoer N.V. afgesloten huurcontracten bestaat een jaarlijkse verplichting van circa € 1,3 miljoen. De huurcontracten betreffen vooral kantoorpanden, de resterende looptijd van deze contracten ligt tussen de 5 en 10 jaar.

HTM Specials B.V. heeft per 1 oktober 2013 een huurcontract afgesloten voor de locatie aan de Zinkweg 71-73 te Den Haag. De looptijd van het contract is 10 jaar. De jaarlijkse huurprijs bedraagt € 67.000.

De activiteiten van Personenvervoer Drechtsteden B.V. zijn in 2013 verplaatst. Het huurcontract ter zake de oude locatie is per mei 2013 opgezegd. De huurverplichtingen lopen door tot 31 december 2015. Voor de verwachte kosten is een voorziening getroffen per 31 december 2013.

Verstreekte garanties ten behoeve van groepsmaatschappijen.

De gemeente Den Haag staat garant voor de aan HTM Railvoertuigen B.V. verstreekte leningen.

Verplichtingen ten behoeve van groepsmaatschappijen

HTM vormt samen met haar dochtermaatschappijen een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. Binnen de HTM-Groep vormt HTM Commercial Actions B.V. samen met haar dochtermaatschappijen eveneens een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. De vennootschappen zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschulden van de fiscale eenheid.

Juridische procedure

De vennootschap is partij in een juridische procedure in het kader van de uitkomsten van een aanbesteding. In het eerste kwartaal van 2014 staan zittingen bij de rechtbank gepland. Op dit moment zijn de uitkomsten onzeker, er is geen betrouwbare schatting te maken van de eventuele kosten en derhalve is geen voorziening opgenomen per 31 december 2013.

Dienstverleningsovereenkomst

Tussen HTM Railinfra B.V. en HTM Personenvervoer N.V. is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten voor onbepaalde tijd. Volgens deze overeenkomst d.d. 15 oktober 2013 verricht HTM Personenvervoer N.V. juridische en administratieve diensten ten behoeve van HTM Railinfra B.V. De vergoeding die HTM Railinfra B.V. aan HTM Personenvervoer N.V. verschuldigd is bedraagt € 60.000 per jaar voor de jaren 2013 - 2016.

Gebruiksovereenkomst

Conform de gebruiksovereenkomst d.d. 5 oktober 2013 tussen de vennootschap en HTM Railinfra B.V. verleent HTM Railinfra B.V. aan de vennootschap het recht gebruik te maken van de railinfrastructuur ten behoeve van de uitvoering van het personenvervoer volgens de railconcessie Den Haag. Als tegenprestatie voor het gebruiksrecht is HTM Personenvervoer N.V. een jaarlijkse vergoeding verschuldigd aan HTM Railinfra B.V. Deze gebruiksvergoeding is gelijk aan de kosten die HTM Railinfra B.V. in dat jaar voor de railinfrastructuur maakt.

Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening

in duizenden euro's	2013		2012
BEDRIJFSOPBRENGSTEN			
11. Overheidsbijdragen lijndienstvervoer			
Openbaar vervoer		131.504	152.014
12. Opbrengsten personenvervoer			
Plaatsbewijzen/OV-Chipkaart	77.937		59.337
Studentenkaart	11.736		12.650
Besloten vervoer	<u>24.889</u>		<u>23.800</u>
		114.562	95.787
13. Overige opbrengsten			
Werk voor derden	21.027		15.346
OV-chipkaart	1.705		1.921
Boetes (exclusief deel ritprijs)	1.242		1.760
Mutatie geactiveerde eigen productie	2.902		3.273
Overigen	<u>82</u>		<u>53</u>
		26.958	22.353
		<u>273.024</u>	<u>270.154</u>

De bedrijfsopbrengsten zijn ten opzichte van vorig jaar met 1,1% gestegen.

Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening

in duizenden euro's	2013	2012
BEDRIJFSLASTEN		
14. Personeelskosten		
Salarissen	76.777	81.637
Pensioenlasten incl. FPU	13.043	13.473
Premie arbeidsongeschiktheidverzekering	3.506	3.946
Overige sociale lasten	5.977	6.217
Diverse personeelskosten	5.473	6.175
Mutatie verloftegoeden	1.306	55
	<u>106.082</u>	<u>111.503</u>
Kosten gehuurd personeel	20.594	16.840
	<u>126.676</u>	<u>128.343</u>

De bezoldiging met inbegrip van de pensioenlasten en andere uitkeringen van de huidige en voormalige bestuurders en commissarissen die in het boekjaar ten laste van de vennootschap en haar dochter- en groepsmaatschappijen zijn gekomen, bedragen € 791.324 (2012: € 716.593) respectievelijk € 103.519 (2012: € 107.657).

Gemiddeld aantal werknemers:	2013	2012
- Gemiddeld aantal FTE gedurende het verslagjaar	1.763	1.981
- Waarvan werkzaam in het openbaar vervoer	1.561	1.775
- Waarvan werkzaam in het besloten vervoer	202	206

Er waren geen werknemers werkzaam in het buitenland.

15. Afschrijvingen

Materiële vaste activa		
Terreinen en gebouwen incl. installaties	1.771	2.343
Rijdend materieel	14.672	16.598
Bedrijfsauto's	600	963
Machines en inventaris	5.638	6.062
Spoorbaan en bovenleiding met toebehoren	11.757	14.699
Terug te nemen c.q. versterkte afschrijvingen	-	-3.122
Vrijval uit egalisatierekening investeringssubsidies	-3.302	-4.293
	<u>31.136</u>	<u>33.250</u>
Verkoopresultaat	-2	-1.837
	<u>31.134</u>	<u>31.413</u>

16. Bijzondere waardeverminderingen

Impairment terreinen en gebouwen incl. installaties	226	-
Impairment Rijdend materieel - Railinfrastructuur	1.110	15.380
Impairment machine's en inventaris	15	-
	<u>1.351</u>	<u>15.380</u>

Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening

in duizenden euro's	2013	2012
BEDRIJFSLASTEN		
17. Overige kosten		
Materiaalverbruik	14.113	12.003
Energieverbruik	9.463	11.612
Onderhoud en reparatie door derden	31.501	24.307
Belastingen, rechten en verzekeringen	1.914	1.482
Huur roerende en onroerende goederen	7.483	3.018
Overige	<u>22.649</u>	<u>18.152</u>
	<u>87.123</u>	<u>70.574</u>
Accountantskosten		
Ten laste van het boekjaar gebrachte kosten voor de onafhankelijke externe accountant en de accountantsorganisatie, genoemd in artikel 1, eerste lid, onder a en e, van de Wet toezicht accountantsorganisaties, zijnde PwC Accountants N.V. zijn als volgt:		
Controle van de jaarrekening	230	249
Andere controlewerkzaamheden	89	86
Fiscale advisering	307	436
Andere niet-controlediensten	<u>399</u>	<u>1.103</u>
	<u>1.025</u>	<u>1.874</u>
18. Financiële lasten en baten		
Rentelasten	14.443	17.123
Af: Rentebaten	<u>1.175</u>	<u>5.232</u>
	<u>13.268</u>	<u>11.891</u>

Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening

19. Vennootschapsbelasting

Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

HTM Personenvervoer N.V., HTM Railvoertuigen B.V. en HTM Buzz B.V. (met ingang van 29 april 2013) zijn vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting.

HTM Commercial Actions B.V. vormt samen met de volgende vennootschappen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting:

- HTM Specials B.V.
- Vreugdetours B.V.
- Personenvervoer Drechtsteden B.V.
- Lotax Taxibedrijf B.V.
- HTM Services B.V.
- HTM Vastgoed B.V.
- HTM Consultancy B.V.
- HTM International B.V.

De vennootschapsbelasting is in elk van de vennootschappen opgenomen voor dat deel dat de desbetreffende vennootschap als zelfstandig belastingplichtige verschuldigd zou zijn, rekening houdend met voor de vennootschap geldende fiscale faciliteiten.

De belastinglast in de winst-en-verliesrekening over 2013 bedraagt € 197.000 (2012: € 42.000) en bestaat uit de volgende componenten:

in duizenden euro's	2013	2012
BEDRIJFSLASTEN		
Vennootschapsbelasting huidig boekjaar	197	34
Correctie voorgaande jaren	-	8
Totaal verschuldigde vennootschapsbelasting	<u>197</u>	<u>42</u>
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	13.472	12.553
Totaal verschuldigde vennootschapsbelasting	197	34
Effectief belastingtarief	1,5%	0,3%
Toepasselijk belastingtarief	20-25,0%	20-25,0%

Het effectieve belastingtarief wijkt af van het toepasselijke belastingtarief als gevolg van het feit dat drie vennootschappen niet belastingplichtig zijn voor de vennootschapsbelasting, alsmede door fiscaal niet-aftrekbare afschrijving ad € 52.000.

20. Resultaat deelneming

Terugnemen waardevermindering

Trans Link Systems B.V. (minderheidsdeelneming)

HTM Buzz B.V., resultaat aankoop 50% aandelen per 31 december 2013

2.282	-
<u>-8</u>	<u>-</u>
<u>2.274</u>	<u>-</u>

Vennootschappelijke balans per 31 december 2013

in duizenden euro's

na voorgestelde resultaatverdeling

		31 dec. 2013	31 dec. 2012
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	(21)	46.722	53.960
Financiële vaste activa	(22)	32.482	32.757
		79.204	86.717
Vlottende activa			
Vorraden	(23)	11.581	11.953
Onderhanden projecten	(24)	1.419	-
Vorderingen	(25)	48.631	63.423
Liquide middelen	(26)	34.409	35.216
		96.040	110.592
		175.244	197.309
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Aandelenkapitaal	(27)	42.136	42.136
Overige reserves		50.871	50.871
		93.007	93.007
Voorzieningen	(28)	6.062	10.166
Langlopende schulden	(29)	-	10.000
Kortlopende schulden	(30)	76.175	84.136
		175.244	197.309

Vennootschappelijke winst-en-verliesrekening 2013

in duizenden euro's		2013	2012
Overheidsbijdragen lijndienstvervoer (31)		115.690	151.072
Opbrengsten personenvervoer (32)		88.890	71.937
Overige opbrengsten (33)		29.487	24.251
		234.067	247.260
Personeelskosten (34)	104.781		116.256
Afschrijvingen (35)	9.747		13.008
Bijzondere waardeverminderingen (36)	1.336		-3.122
Overige kosten (37)	106.823		113.529
Som der bedrijfslasten		222.687	239.671
Bedrijfsresultaat		11.380	7.589
Financiële lasten en baten (38)		1.324	2.025
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		12.704	9.614
Resultaat deelnemingen (39)		2.845	2.897
Netto resultaat		15.549	12.511

Toelichting op de vennootschappelijke jaarrekening

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk. Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

Vennootschappelijke winst-en-verliesrekening

Bij het opstellen van de vennootschappelijke winst-en-verliesrekening is gebruik gemaakt van de vereenvoudingen zoals bedoeld in art.2:402 BW.

Toelichting op de vennootschappelijke balans

in duizenden euro's	31 dec. 2013	31 dec. 2012
VASTE ACTIVA		
21. Materiële vaste activa		
Terreinen en gebouwen incl. installaties	4.406	4.683
Rijdend materieel	22.728	27.314
Bedrijfsauto's	1.643	891
Machines en inventaris	14.309	18.336
	<u>43.086</u>	<u>51.224</u>
Werken in uitvoering	3.636	2.736
	<u>46.722</u>	<u>53.960</u>

Overzicht 1/3	Terreinen & gebouwen incl. installaties	Rijdend materieel	Bedrijfsauto's
in duizenden euro's			
VASTE ACTIVA			
21. Materiële vaste activa			
Aanschafwaarde per 31 december 2012	13.203	189.605	3.711
Af: Afschrijvingen t/m 31 december 2012	<u>-8.520</u>	<u>-162.291</u>	<u>-2.820</u>
Boekwaarde per 31 december 2012	4.683	27.314	891
Mutaties 2013:			
Investerings	309	-	1.106
Desinvesteringen aanschafwaarde	-	-	-46
Desinvesteringen cum. afschrijvingen	-	-	46
Afschrijvingen	-360	-3.476	-354
Bijzondere waardeverminderingen	<u>-226</u>	<u>-1.110</u>	<u>-</u>
	-277	-4.586	752
Aanschafwaarde per 31 december 2013	13.512	189.605	4.771
Af: Afschrijvingen t/m 31 december 2013	<u>-9.106</u>	<u>-166.877</u>	<u>-3.128</u>
Boekwaarde per 31 december 2013	<u>4.406</u>	<u>22.728</u>	<u>1.643</u>

De afschrijvingstermijnen van bovengenoemde materiële vaste activa zijn:

- Gebouwen 50 jaar
- Gebouwen: installaties 5 - 20 jaar
- Rijdend materieel 8 - 30 jaar
- Bedrijfsauto's 4 - 7 jaar

Op terreinen wordt niet afgeschreven.

In het jaar van aanschaf wordt naar rato afgeschreven.

Toelichting op de vennootschappelijke balans

Overzicht 2/3	Machines & inventaris	Egalisatie- rekening Investerings- subsidies	Werken in uitvoering Overige
in duizenden euro's			
VASTE ACTIVA			
21. Materiële vaste activa			
Aanschafwaarde per 31 december 2012	51.770	-279	2.736
Af: Afschrijvingen t/m 31 december 2012	<u>-33.434</u>	<u>279</u>	<u>-</u>
Boekwaarde per 31 december 2012	18.336	-	2.736
Mutaties 2013:			
Investerings	1.527	-	900
Desinvesteringen aanschafwaarde	-	-	-
Desinvesteringen cum. afschrijvingen	-	-	-
Afschrijvingen	-5.554	-	-
Bijzondere waardeverminderingen	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
	-4.027	-	900
Aanschafwaarde per 31 december 2013	53.297	-279	3.636
Af: Afschrijvingen t/m 31 december 2013	<u>-38.988</u>	<u>279</u>	<u>-</u>
Boekwaarde per 31 december 2013	<u>14.309</u>	<u>-</u>	<u>3.636</u>

De afschrijvingstermijnen van bovengenoemde materiële vaste activa zijn:

- Machines en inventaris 3 - 15 jaar
- Egalisatierekening investeringssubsidies 10 - 20 jaar

In het jaar van aanschaf wordt naar rato afgeschreven.

Overzicht 3/3

in duizenden euro's

Totaal

VASTE ACTIVA

21. Materiële vaste activa

Aanschafwaarde per 31 december 2012	260.746
Af: Afschrijvingen t/m 31 december 2012	<u>-206.786</u>
Boekwaarde per 31 december 2012	53.960
Mutaties 2013:	
Investerings	3.842
Desinvesteringen aanschafwaarde	-46
Desinvesteringen cum. afschrijvingen	46
Afschrijvingen	-9.744
Bijzondere waardeverminderingen	<u>-1.336</u>
	-7.238
Aanschafwaarde per 31 december 2013	264.542
Af: Afschrijvingen t/m 31 december 2013	<u>-217.820</u>
Boekwaarde per 31 december 2013	<u>46.722</u>

Toelichting op de vennootschappelijke balans

in duizenden euro's

31 dec. 2013

31 dec. 2012

VASTE ACTIVA

22. Financiële vaste activa

Deelnemingen	15.238	12.598
Leasevorderingen >1 jaar op groepsmaatschappijen	17.244	20.159
	32.482	32.757

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

Deelnemingen in duizenden euro's	Stand per 31 dec. 2012	Agio	Aandelen kapitaal	" Resultaat / Overige	Stand per 31 dec. 2013
HTM Commercial Actions B.V.	12.380	-	-	2.815	15.195
HTM Railvoertuigen B.V.	43	-	-	-	43
HTM Railinfra B.V. (deconsolidatie)	34	-	-34	-	-
HTM Buzz B.V. (consolidatie)	141	-255	32	-69	-151
	12.598	-255	-2	2.746	15.087
HTM Buzz B.V. naar voorzieningen	-	-	-	-	151
Totaal deelnemingen					15.238

Leasevorderingen > 1 jaar op participanten en op maatschappijen waarin wordt deelgenomen.

	31 dec. 2013	31 dec. 2012
Saldo leasevorderingen per 1 januari	22.932	-
Nieuw verstrekte leningen U/G	-	23.098
Aflossingen	2.773	166
Saldo leasevorderingen per 31 december	20.159	22.932
Per balansdatum is de opbouw naar looptijd:		
Aflossingsverplichtingen <1 jaar	2.915	2.773
Aflossingsverplichtingen >1 jaar (incl. restwaarde)	17.244	20.159
	20.159	22.932

Per 9 december 2012 verhuurt HTM Personenvervoer N.V. 103 bussen aan HTM Buzz B.V. op basis van een financial lease overeenkomst. De looptijd van deze financial lease overeenkomst bedraagt zes jaar.

De bruto investering bedraagt € 23.098.000, de onverdiende rentebaten € 4.403.000 op basis van een rentepercentage van 5%, de restwaarde is € 515.000. Het totaal van de te ontvangen leasetermijnen bedraagt € 26.986.000 op basis van een maandelijkse leasetermijn € 321.000, de looptijd is 84 maanden. Het contract eindigt per 8 december 2019. Aflossingstermijnen welke binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar vervallen, zijn opgenomen onder vorderingen op korte termijn.

in duizenden euro's

31 dec. 2013

31 dec. 2012

Per balansdatum is de resterende looptijd van
het leasecontract > 1 jaar opgebouwd als volgt:

2-5 jaar	13.226	12.584
> 5 jaar	3.503	7.060
Restwaarde	515	515
Totaal	<u>17.244</u>	<u>20.159</u>

De financiële vaste activa hebben een resterende looptijd langer dan een jaar.

Toelichting op de vennootschappelijke balans

in duizenden euro's	31 dec. 2013	31 dec. 2012
VLOTTENDE ACTIVA		
23. Voorraden		
De post voorraden bestaat uit materialen en reserveonderdelen ten behoeve van:		
Railmaterieel	7.903	8.661
Busmaterieel	467	448
Infra	2.842	2.720
Brandstof	27	86
Overige	755	856
	<u>11.994</u>	<u>12.771</u>
Af: Voorziening voor incurantheid	413	818
	<u>11.581</u>	<u>11.953</u>
24. Onderhanden projecten		
HTM Railinfra B.V.		
Projectkosten	9.998	1.473
Gedeclareerde termijnen	-9.998	-1.473
	<u>-</u>	<u>-</u>
HTM Railvoertuigen B.V.		
Projectkosten	75.577	37.374
Gedeclareerde termijnen	-75.577	-37.374
	<u>-</u>	<u>-</u>
Overige projecten		
Projectkosten	10.078	-
Gedeclareerde termijnen	-8.659	-
	<u>1.419</u>	<u>-</u>
Totaal onderhanden projecten	<u>1.419</u>	<u>-</u>
Totaal projecten met een debetsaldo	2.534	-
Totaal projecten met een creditsaldo	-1.115	-
Saldo onderhanden projecten	<u>1.419</u>	<u>-</u>

HTM Personenvervoer N.V. realiseert projecten op het gebied van (rail)infrastructuur en tramvoertuigen. Zij voert deze projecten uit in opdracht van HTM Railinfra B.V., HTM Railvoertuigen B.V., stadsgewest Haaglanden en gemeente Den Haag. De bestede projectkosten voor opdrachten vanuit HTM Railinfra B.V. en HTM Railvoertuigen B.V. worden per verslagperiode doorberekend. Het saldo van die onderhanden projecten bedraagt bij de vennootschap per ultimo boekjaar derhalve € 0. Het saldo van de overige onderhanden projecten is met ingang van 2013 opgenomen in de balans als onderhanden projecten. De vergelijkende cijfers zijn hier niet op aangepast, in voorgaande boekjaren waren deze saldi opgenomen onder transitorische posten.

in duizenden euro's

31 dec. 2013

31 dec. 2012

25. Vorderingen

Debiteuren	14.090	10.018
Voorziening dubieuze debiteuren	<u>200</u>	<u>164</u>
	13.890	9.854
Groepsmaatschappijen	21.927	28.038
Leasevorderingen <1 jaar op groepsmaatschappijen	2.915	2.773
Overige vorderingen op participanten en op maatschappijen waarin wordt deelgenomen	-	560
Consignatieverstrekking personeel	352	339
Overige vorderingen en overlopende activa	<u>9.547</u>	<u>21.859</u>
	<u>48.631</u>	<u>63.423</u>

Vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid. De vorderingen hebben een resterende looptijd < 1 jaar, met uitzondering van de consignatieverstrekking personeel.

Toelichting op de vennootschappelijke balans

in duizenden euro's	31 dec. 2013	31 dec. 2012
26. Liquide middelen		
Callgeldleningen u/g	20.000	-
Banken	14.340	35.116
Kas	69	100
	34.409	35.216

De liquide middelen staan vrij ter beschikking van de vennootschap.

in duizenden euro's	Geplaatst kapitaal	Overige reserves	Resultaat boekjaar	Totaal
PASSIVA				
27. Eigen vermogen				
Stand per 1 januari 2013	42.136	38.360	12.511	93.007
Mutaties 2013:				
Resultaat voorgaand boekjaar	-	12.511	-12.511	-
Resultaat boekjaar	-		15.549	15.549
“Voorgestelde resultaatverdeling 2013: te betalen dividend”	-		-15.549	-15.549
	-	12.511	-12.511	-
Stand per 31 december 2013	42.136	50.871	-	93.007

Aandelenkapitaal

Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt € 200 miljoen en is verdeeld in 102 miljoen aandelen A en 98 miljoen preferente aandelen B, elk nominaal groot € 1. Geplaatst en volgestort zijn 21.489.462 aandelen A en 20.646.738 aandelen B, in totaal € 42.136.000. In overeenstemming met de statutenwijziging d.d. 15 oktober 2013 zijn de afspraken uit de Herstructureringsovereenkomst 2007 terzake het dividendbeleid komen te vervallen.

in duizenden euro's

31 dec. 2013

31 dec. 2012

PASSIVA

28. Voorzieningen

HTM Buzz B.V.	151	-
Personele voorzieningen	5.096	9.056
Schade	815	1.110
	<u>6.062</u>	<u>10.166</u>

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

Personele voorzieningen		
Stand 1 januari 2013	9.056	13.157
Bij: dotaties	599	1.821
Af: onttrekkingen	4.559	5.922
Stand 31 december 2013	<u>5.096</u>	<u>9.056</u>

Schade		
Stand 1 januari 2013	1.110	868
Bij: dotaties	242	680
Af: onttrekkingen	537	438
Stand 31 december 2013	<u>815</u>	<u>1.110</u>

Toelichting op de vennootschappelijke balans

in duizenden euro's	31 dec. 2013	31 dec. 2012
PASSIVA		
29. Langlopende schulden		
Onderhandse leningen		
Specificatie naar rentepercentage:		
4 tot 5 %	-	10.000
	-	10.000
Looptijd van de leningen:		
2-5 jaar	-	10.000
	-	10.000
30. Kortlopende schulden		
Crediteuren	6.488	5.067
Groepsmaatschappijen	2.973	316
Schulden aan participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen	15.549	6.255
Omzetbelasting	1.078	-
Loonheffing en premies sociale verzekeringen	2.803	5.870
Pensioenpremies	1.214	1.372
Overige schulden en overlopende passiva	46.070	65.256
	76.175	84.136

De resterende looptijd van de kortlopende schulden is < 1 jaar.

Toelichting op de vennootschappelijke balans

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Concessies

HTM beschikt over een concessie voor de exploitatie van Rail in het Stadsgewest Haaglanden met een looptijd tot en met 2016. De concessie voor de exploitatie Bus door HTM Personenvervoer N.V. is per 9 december 2012 beëindigd en wordt per deze datum voortgezet door HTM Buzz B.V. waarin tot 31 december 2013 door HTM Personenvervoer N.V. voor 50% werd deelgenomen. Met ingang van 31 december 2013 is HTM Personenvervoer N.V. 100% aandeelhouder van HTM Buzz B.V. De looptijd van de busconcessie is 7 jaar en eindigt derhalve op 8 december 2019.

Lening-, kredietfaciliteiten en bankgaranties

HTM Personenvervoer N.V. beschikt over een kredietfaciliteit van € 10,0 miljoen. Bankgaranties zijn aan derden afgegeven voor een bedrag van € 1,1 miljoen. Van derden zijn bankgaranties ontvangen voor een bedrag van € 0,5 miljoen.

Leaseverplichtingen

HTM Personenvervoer N.V. heeft operational leaseverplichtingen. De verplichting voor komend boekjaar bedraagt circa € 0,5 miljoen. De verplichting voor de jaren 2015-2018 bedraagt circa € 1,3 miljoen.

Huurovereenkomsten

Uit hoofde van vier door HTM Personenvervoer N.V. afgesloten huurcontracten bestaat een jaarlijkse verplichting van circa € 1,3 miljoen. De huurcontracten betreffen vooral kantoorpanden, de resterende looptijd van deze contracten ligt tussen de 5 en 10 jaar.

Aansprakelijkheid bij de fiscale eenheid

HTM Personenvervoer N.V. vormt samen met haar dochtermaatschappijen een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. Op grond van de Invorderingswet is de vennootschap met haar gevoegde ondernemingen ieder hoofdelijk aansprakelijk voor de ter zake door de combinatie verschuldigde belastingen.

Juridische procedure

De vennootschap is partij in een juridische procedure in het kader van de uitkomsten van een aanbesteding. In het eerste kwartaal van 2014 staan zittingen bij de rechtbank gepland. Op dit moment zijn de uitkomsten onzeker, er is geen betrouwbare schatting te maken van de eventuele kosten en derhalve is geen voorziening opgenomen per 31 december 2013.

Dienstverleningsovereenkomst

Tussen HTM Railinfra B.V. en HTM Personenvervoer N.V. is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten voor onbepaalde tijd. Volgens deze overeenkomst d.d. 15 oktober 2013 verricht HTM Personenvervoer N.V. juridische en administratieve diensten ten behoeve van HTM Railinfra B.V. De vergoeding die HTM Railinfra B.V. aan HTM Personenvervoer N.V. verschuldigd is bedraagt € 60.000 per jaar voor de jaren 2013 - 2016.

Gebruiksovereenkomst

Conform de gebruiksovereenkomst d.d. 5 oktober 2013 tussen de vennootschap en HTM Railinfra B.V. verleent HTM Railinfra B.V. aan de vennootschap het recht gebruik te maken van de railinfrastructuur ten behoeve van de uitvoering van het personenvervoer volgens de railconcessie Den Haag. Als tegenprestatie voor het gebruiksrecht is HTM Personenvervoer N.V. een jaarlijkse vergoeding verschuldigd aan HTM Railinfra B.V. Deze gebruiksvergoeding is gelijk aan de kosten die HTM Railinfra B.V. in dat jaar voor de railinfrastructuur maakt.

Toelichting op de vennootschappelijke winst-en-verliesrekening

in duizenden euro's	2013	2012
BEDRIJFSOPBRENGSTEN		
31. Overheidsbijdragen lijndienstvervoer Openbaar vervoer	115.690	151.072
32. Opbrengsten personenvervoer		
Plaatsbewijzen/OV-Chipkaart	77.853	59.332
Studentenkaart	<u>11.037</u>	<u>12.605</u>
	88.890	71.937
33. Overige opbrengsten		
Werk voor derden	25.186	18.854
OV-chipkaart	157	365
Boetes (exclusief deel ritprijs)	1.242	1.760
Mutatie geactiveerde eigen productie	<u>2.902</u>	<u>3.272</u>
	29.487	24.251
	<u>234.067</u>	<u>247.260</u>

De bedrijfsopbrengsten zijn ten opzichte van vorig jaar met 5,3% gedaald. De omzet is geheel in Nederland gerealiseerd.

Toelichting op de vennootschappelijke winst-en-verliesrekening

in duizenden euro's	2013	2012
BEDRIJFSLASTEN		
34. Personeelskosten		
Salarissen	62.422	73.840
Pensioenlasten incl. FPU	11.167	12.755
Premie arbeidsongeschiktheid	2.904	3.827
Overige sociale lasten	4.700	5.128
Diverse personeelskosten	4.737	5.824
Mutatie verloftegoeden	1.172	-11
	<u>87.102</u>	<u>101.363</u>
Kosten gehuurd personeel	17.679	14.893
	<u>104.781</u>	<u>116.256</u>

Het gemiddeld aantal werknemers gedurende het verslagjaar was 1.406 (2012: 1.775).

Alle werknemers zijn werkzaam in het openbaar vervoer. Er waren geen werknemers werkzaam in het buitenland.

35. Afschrijvingen

Materiële vaste activa		
Terreinen en gebouwen incl. installaties	361	1.544
Rijdend materieel	3.476	6.885
Bedrijfsauto's	355	683
Machines en inventaris	5.555	5.968
Spoorbaan en bovenleiding met toebehoren	-	218
Af: Vrijval uit egalisatierekening investeringssubsidies	-	-28
	<u>9.747</u>	<u>15.270</u>
Verkoopresultaat op materiële vaste activa	-	-2.262
	<u>9.747</u>	<u>13.008</u>

36. Bijzondere waardeverminderingen

Impairment terreinen en gebouwen incl. installaties	226	-408
Impairment rijdend materieel	1.110	-2.714
	<u>1.336</u>	<u>-3.122</u>

Toelichting op de vennootschappelijke winst-en-verliesrekening

in duizenden euro's	2013	2012
BEDRIJFSLASTEN		
37. Overige kosten		
Materiaalverbruik	13.882	11.862
Energieverbruik	6.729	10.815
Onderhoud en reparatie door derden	30.259	24.005
Belastingen, rechten en verzekeringen	1.429	1.079
Huur roerende en onroerende goederen	39.082	54.783
Overige	15.442	10.985
	106.823	113.529
38. Financiële lasten en baten		
Rentelasten:	390	3.314
Af: Rentebaten	1.714	5.339
	-1.324	-2.025
RESULTAAT		
39. Resultaat deelnemingen		
HTM Commercial Actions B.V.	2.815	202
HTM Railvoertuigen B.V.	-	18
HTM Railinfra B.V.	-	2.814
HTM Buzz B.V.	30	-137
	2.845	2.897

De directie,

Jaap Bierman Algemeen directeur (sinds 1 april 2014)
Thomas Martin Financieel directeur

Den Haag, 22 april 2014

Raad van commissarissen
Mr. D. van der Heem-Wagemakers
R. van Holten
Drs. P. de Krom
Ir. J.M. Kroon MBA
Mr. S. Renzema

Den Haag, 22 april 2014

Overige gegevens

Regelingen inzake winstbestemming

In overeenstemming met de statutenwijziging d.d. 15 oktober 2013 is bepaald dat de winst ter beschikking staat van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De winstuitkering voor de boekjaren 2013 - 2016 is geregeld in artikel 32 van de statuten. De omvang van deze uitkering naar de te onderscheiden aandelen van de vennootschap wordt bepaald aan de hand van de statuten. Uitkering van winst geschiedt na goedkeuring van de jaarrekening waaruit blijkt dat deze geoorloofd is.

Voorstel winstbestemming

Voorgesteld wordt het resultaat over 2013 ad €15.549.000 als dividend uit te keren. Dit voorstel is verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen na balansdatum

Per 14 maart 2014 heeft het bestuur van Stadsgewest Haaglanden en HTM Personenvervoer N.V. het hoofdlijnenakkoord railconcessie 2016-2026 ondertekend.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de algemene vergadering van HTM Personenvervoer N.V.

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2013 van HTM Personenvervoer N.V. te Den Haag gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2013 en de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2013 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de directie

De directie van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). De directie is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de directie van de vennootschap gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Prinses Margrietplantsoen 46, 2595 BR Den Haag, Postbus 30715, 2500 GS Den Haag

T: 088 792 00 70, F: 088 792 95 20, www.pwc.nl

PwC is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van HTM Personenvervoer N.V. per 31 december 2013 en van het resultaat over 2013 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Den Haag, 22 april 2014
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door: drs. J.A.D. van de Pavoordt RA